

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
(AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ)**

**Hazırlayan
Semih AKKAYA**

**Danışman
Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ**

Yüksek Lisans Tezi

**Ağustos, 2019
KAYSERİ**

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
(AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Hazırlayan
Semih AKKAYA**

**Danışman
Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ**

**Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri
Birimi tarafından SYL-2019-8644 kodlu proje ile desteklenmiştir.**

**Ağustos, 2019
KAYSERİ**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Semih AKKAYA

“Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşleri (Aksaray İli Örneği)” adlı Yüksek Lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Hazırlayan
Semih AKKAYA

Danışman
Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ

Eğitim Bilimleri ABD Başkanı
Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ danışmanlığında Semih AKKAYA tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşleri(Aksaray İli Örneği)” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında **yüksek lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

... / ... / ...

JÜRİ:

Danışman : Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ

Üye : Prof. Dr. Remzi KILIÇ

Üye : Doç. Dr. Recep ÖZKAN

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 08/08/2019 tarih ve ... 35-06 ..... sayılı kararı ile onaylanmış olup, öğrencinin mezuniyet tarihi 06/08/2019... dir.

... 08 ... / 08 ... / 2019 ...

Prof. Dr. Cevdet KIRPIK

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Okul öncesi eğitim, okul hayatının ilk basamağı ve kritik bir dönem olmasından dolayı çocuğun yaşamı için önemli bir dönemdir. Doğduğu andan itibaren sürekli öğrenen, araştıran ve merak eden çocuk için birçok yeni araçla karşılaşacağı en önemli yerdir. Günümüz eğitim sisteminde yerini almaya başlayan bilişim teknolojileri, bu kritik dönemde önemli bir yere sahiptir. Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojilerinin kullanımında öğretmen en önemli unsurların başında gelmektedir. Araştırmanın amacı okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkında görüşlerinin incelenerek bu süreci detaylı bir şekilde ortaya koymaktır.

Yüksek lisans öğrenimim boyunca gösterdiği destek için değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ'ye en içten dileklerle teşekkür ediyorum. Yüksek lisans öğrenimim boyunca beni destekleyen, birçok çalışmada yardımlarını esirgemeyen ve bu yolda bana ışık tutan değerli hocam Sayın Doç. Dr. Mustafa Çelebi'ye teşekkür ediyorum. Gerek bu çalışmada gerekse diğer çalışmalarda bilgi, birikim ve deneyimi ile beni destekleyen ve bu zorlu süreçte beraber yürüdüğümüz değerli meslektaşım Ergün ARIK'a teşekkür etmek isterim. Ayrıca bilgi birikimi ve değerli tecrübeleriyle çalışma boyunca yardımını esirgemeyen değerli Ali Umut Aşçı ve Sacit Taşova'ya teşekkür ederim. Çalışma süresince yardımlarını esirgemeyen kardeşim Zehra AKKAYA ve her zaman yanımda olan, sabrını, sevgisini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili eşim Melike ve kızım Erva'ya sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Semih AKKAYA

Ağustos 2019, KAYSERİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ (AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ)

Semih AKKAYA

**Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi, Ağustos 2019
Danışman: Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ**

ÖZET

Gelişmiş bir toplum olabilmek için teknolojiyi yakalamak, bilişim teknolojilerini hayatın her alanında aktif bir şekilde kullanmak kaçınılmazdır. Özellikle eğitim sürecini verimli hale getirmek için bu konu oldukça önemlidir. Eğitimin ilk adımı olan okul öncesi dönemde bilişim teknolojilerinden yararlanmak, çocukların ilgi ve dikkat düzeyini artırabilecek şekilde kullanmak gerekmektedir. Öğrencilerin rol modeli olan öğretmenlerin bu konuda yeterli bilgiye sahip olması büyük önem taşımaktadır. Bu sayede okul öncesi dönemden itibaren araştıran, gelişen dünyayı tanıyan ve öğrenmeyi bilen nesiller yetiştirilebilir. Bu araştırma okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılan betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018/2019 eğitim öğretim yılında Aksaray ili resmi ilkokul ve anaokullarında görev yapmakta olan ve tesadüfi eleman örnekleme yöntemi ile seçilen 15 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkındaki görüşlerinin değerlendirilebilmesi için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi uygulanmıştır. Uygulanan görüşme formu 11 sorudan oluşmaktadır. Görüşme formu araştırmacı tarafından hazırlanmış olup geçerliği ve güvenilirliği uzman görüşü ile sağlanmıştır. Nitel bir çalışma olan bu araştırmada katılımcılardan elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin, okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımına karşı olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Bilişim teknolojilerini kullanabilme konusunda çoğu öğretmen, kendilerini öz yeterlik bakımından orta düzeyde gördüklerini ve öğretmenlerin bilişim teknolojileri konusunda eğitim alması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenler tarafından eğitim öğretim sürecinde bilişim teknolojileri kullanmanın hem

öğretmen hem de öğrenci açısından olumlu ve olumsuz yönlerinin olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin bu süreçte yaşadıkları en büyük sorunun, alt yapı eksikliği ve teknik destek konusunda olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, bilişim teknolojileri, öğretmen görüşleri

**PRE-SCHOOL EDUCATION TEACHERS 'OPINIONS ON INFORMATION
TECHNOLOGY (CASE STUDY OF AKSARAY)**

Semih AKKAYA

Erciyes University, Institute of Educational Sciences

Master Thesis, August 2019

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Mustafa GÜÇLÜ

ABSTRACT

In order to become an advanced information society, it is inevitable to capture technology and to use information technologies actively in all areas of life. This is especially important in order to make the education process more efficient. It is necessary to benefit from information technologies in the pre-school period which is the first step of education and to use them in a way that can increase the attention and attention level of children. It is very important that teachers, who are students' role models, have sufficient information about this subject. In this way, generations that know the learning and learn from the preschool period can be raised. This research is a descriptive study aimed to evaluate the opinions of preschool teachers about information technologies. The study group consists of 15 preschool teachers who work in Aksaray city primary and kindergartens in 2018/2019 academic year and selected by random element sampling method. In the study, in order to evaluate the opinions of preschool teachers about information technologies, interview was applied to teachers. The interview form consists of 11 questions about the research problem. The interview form was prepared by the researcher and its validity and reliability were provided by expert opinion. In this qualitative study, the data obtained from the participants were analyzed and interpreted through descriptive analysis. According to the findings of the research, it is seen that teachers have positive attitude towards the use of information technologies in preschool education. In terms of using information technologies, most teachers stated that they perceive themselves as moderate in terms of self-efficacy and that teachers should receive training in information technologies. It was stated by teachers that using information technologies in education and training process has both positive and negative aspects for both teacher and student. The biggest problem

experienced by teachers in this process was related to lack of infrastructure and technical support.

Keywords: Preschool education, information technologies, teacher opinions

İÇİNDEKİLER

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ (AKSARAY İLİ ÖRNEĞİ)

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK	ii
KABUL VE ONAY	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.4. Tanımlar	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
1.6. Varsayımlar	6
GENEL BİLGİLER	7
2.1. Okul Öncesi Eğitim ve Önemi	7
2.2. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları.....	9
2.3. Okul Öncesi Eğitim Faaliyetleri ve Özellikleri.....	10
2.4. Okul Öncesi Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Yeri	13
2.4.1. Bilgisayar ve İnternet	15

2.4.2. Akıllı (Etkileşimli) Tahta	18
2.5. Bilişim Teknolojilerinin Kullanımında Öğretmenin Rolü	19
YÖNTEM.....	22
3.1. Araştırma Modeli	22
3.2. Evren ve Örneklem	22
3.3. Veri Toplama Araçları	23
3.4. Veri Toplama Süreci	24
3.5. Veri Analizi	24
BULGULAR	25
4.1. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Yararlandıkları Bilişim Teknolojilerine İlişkin Bulgular	25
4.2. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımına İlişkin Öz Yeterlik İnançlarına İlişkin Bulgular	26
4.3. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımına Yönelik Eğitim Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular	27
4.4. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımının Öğretmen Üzerindeki Etkisi Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular	29
4.4.1. BT Kullanmada Öğretmenin Amacına İlişkin Bulgular.....	30
4.4.2. BT Kullanımının Öğretmen Açısından Sağladığı Avantajlarına İlişkin Bulgular.....	30
4.4.3. BT Kullanımının Öğretmen Açısından Neden Olduğu Dezavantajlarına İlişkin Bulgular	31
4.5. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımının Öğrenci Üzerindeki Etkisi Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular	33
4.5.1. BT Kullanımının Öğrenci Açısından Sağladığı Avantajlara İlişkin Bulgular.....	33
4.5.2. BT Kullanımının Öğrenci Açısından Neden Olduğu Dezavantajlarına İlişkin Bulgular	35

4.6. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımında Dikkat Ettikleri Hususlara İlişkin Bulgular	36
4.7. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular	37
4.8. Öğretmenlerin Önerilerine İlişkin Bulgular	38
TARTIŞMA – SONUÇ VE ÖNERİLER	40
5.1. Tartışma ve Sonuç	40
5.2. Öneriler	45
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler	45
5.2.2. Genel Öneriler	45
KAYNAKÇA	47
EKLER.....	55
EK 1. GÖRÜŞME FORMU	55
EK 2. İZİN BELGESİ	56
ÖZGEÇMİŞ.....	57

KISALTMALAR

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

NAEYCF : National Association for the Education of Young Children and Fred Rogers
Center for Early Learning and Children's Media

BT : Bilişim Teknolojileri

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Örneklemdeki Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı</i>	22
Tablo 2. <i>Örneklemdeki Öğretmenlerin Kodlanması ve Hizmet Süreleri</i>	23
Tablo 3. <i>Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yararlandıkları Bilişim Teknolojileri</i>	26

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, araştırmada geçen tanımlara, sınırlılıklara ve varsayımlara yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

İnsan yaşamının ilk 5 yılı gelişimde kritik bir öneme sahiptir. Okul öncesi dönem olarak adlandırılan bu dönemde bireyin gelişimi birçok farklı sebepten dolayı ciddi bir şekilde etkilenebilmektedir. Günümüzde hayatın her alanını doğrudan etkileyebilen teknoloji de bu sebeplerden bir tanesidir. Eğitim alanında da teknoloji kavramı gün geçtikçe ciddi bir şekilde ele alınmaktadır. Eğitim hayatının ilk adımı olan okul öncesi eğitim sürecinde de teknoloji kullanımı, eğitimcilerin önem verdiği bir süreç haline gelmektedir. Hayatın her alanında karşılaşılan problem durumlarının çözümünde, süreci hızlandırma ve işi kolaylaştırma adına yararlandığımız bilişim teknolojilerini kullanma oranları da sürekli artış göstermektedir. İnsan hayatında bu denli faal ve etkili olan bilişim teknolojilerinin çocukları etkilememesi bu sebeple olanaksızdır. Ailelerle birlikte çocukların küçük yaşlarda başlayan bu teknoloji etkileşimi, okul öncesi eğitim kurumları ile birlikte gelişmeye ve şekillenmeye de devam etmektedir. Çocuğun ailede başlayan teknoloji ile olan etkileşimi, eğitim ve öğretimin temeli olan okul öncesi eğitime başladığı anda farklı teknolojilerle birlikte devam etmektedir. Çocuğun evde telefon, televizyon, bilgisayar, tablet gibi araçlarla olan tanışma süreci bunlarla birlikte okullarda kullanılan projeksiyon cihazı, fotokopi makinası ve akıllı tahtalarla devam etmektedir. Hem hayatımızda hem okullarda sürekli karşılaştığımız bu teknolojileri aktif ve yararlı bir şekilde kullanma konusunda öğretmenlerin görevi oldukça önemlidir. Öğretmenlerin, bu teknolojik cihazları, interneti ve interaktif eğitim sürecini yararlı bir şekilde yönetebilmesi için bu konularda sağlam bir bilgi birikimine sahip olması kaçınılmazdır. Ancak bu sayede hem öğretmen hem de çocuklar bu süreçten olumlu bir şekilde faydalanabilirler. Öğretmenlerin çocuklar açısından önemli bir rol model olduğu

düşünüldüğünde, bilişim teknolojileri konusunda yeniliklere açık olmalı ve bu konuda kendini geliştirip, yetiştirmelidir.

Birçok tanımı yapılmış olan eğitim genel anlamda, öğrenme yaşantıları sonucu bireyin zihninde ve davranışlarında meydana gelen kalıcı izli davranış değişikliği sürecidir (İşman, 2015). Teknoloji ise her alanda meydana gelen sorunların çözümünü ve üretilen bilgilerin kısa sürede daha kullanışlı hale getirilmesini sağlayan bir anahtardır. Teknoloji kısaca bilim ile uygulamayı birbirine bağlayan bir köprüdür (Şimşek, 2009). Teknoloji ve eğitim kavramı birleştiğinde ise ortaya eğitim teknolojisi kavramı çıkmıştır. Eğitim teknolojileri, eğitim ortamının nasıl hazırlanması gerektiği ve bu süreçte hangi teknolojik kaynakların faydalı olabileceği konularıyla ilgilenir. Teknolojinin sürekli gelişimi ve ilerlemesi bilişim teknolojilerinin eğitim-öğretim sürecinde kullanılmasını kaçınılmaz kılmıştır. Hem bir araç hem de amaç olarak bilişim teknolojilerinin eğitimde yerini alması ve etkili bir araç olarak kullanılması önemli hale gelmiştir (Öztürk, 2012, s.4).

Teknoloji konusunda çok hızlı bir değişimin olduğu ve bilgi çağı olarak adlandırdığımız günümüzde, bu gelişmeler tüm dünya da olduğu gibi Türkiye’de de eğitim sistemini doğrudan etkilemektedir. Geleneksel yaklaşımlar her alanda olduğu gibi eğitim konusunda da bazı sorunların çözümünde yetersiz kalmaktadır. Geleneksel eğitim, genel anlamda okuma ya da dinleme sürecidir. Birçok araştırma sonucuna göre okuma ve dinlemede verim yüzde 10 ile yüzde 20 arası bir değere sahipken birden çok duyu organı ile yaşanan süreçte öğrenme oranı yüzde 50, öğrenilenlerin uygulanmasıyla ise öğrenme oranı %90’a kadar çıkmaktadır (Çakaloz, 2008, s.36).

Gelişmiş bir toplum olabilmek için bilişim teknolojilerinden her alanda aktif ve verimli bir şekilde faydalanmak gerekir. 21. yüzyılın, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeyi yakalayıp yeni bilgiler üretebilen ve bu sayede ekonomik ve sosyal anlamda gelişme sağlayan ülkelerin yüzyılı olacağı beklenmektedir (SBB, Sekizinci Kalkınma Planı, 2000; SBB, Onuncu Kalkınma Planı, 2013). Ülkemizin teknoloji alanında gelişmiş ülkeler ile yarışabilmesi ve bu alanlarda uluslararası düzeyde yetkinlik kazanan bir ülke olabilmesi için yine bu alanlarda yetiştirilmesi gereken insanlara ihtiyacı vardır (Vizyon 2023 Teknoloji Öngörü Projesi, 2005). Gereken alanlarda yeterli bilgi birikimine sahip bireyler yetiştirmek için eğitim alanının bilişim teknolojilerinden

faydalanmaması söz konusu değildir. Eğitimin, toplumların ihtiyacı doğrultusunda bireyler yetiştirme amacı göz önüne alındığında, bilgi toplumu yetiştirmek için bilişim teknolojilerinden faydalanmak, okullarda önemli bir araç ve etkili bir eğitim öğretim materyali olarak kullanmak önemli hale gelmektedir.

Teknolojideki ilerleme ve gelişmeler ekonomi, iletişim ve eğitim gibi birçok sistemin işlevini etkileyebilmektedir. Diğer bütün sistemlere gereken insan gücünü yetiştirmek eğitim sisteminin görevidir. Eğitim sisteminin temel elemanlarından biri ise öğretmendir. Öğretmen özellikle çocuklar için önemli bir rol model olduğu için, öğretim şekli ve tarzı oldukça önemlidir. Öğretmen teknolojiyi kullanma konusunda her türlü gelişmeye ve yeniliğe açık olmalıdır. Öğretmenin, eğitim öğretim sürecinde bireyleri, teknoloji ile ve teknoloji konusunda yetiştirebilmesi, kendisinin de bu konularda yetkin olmasına bağlıdır. Bu sayede bireylerin yaratıcılıkları ve yeteneklerini geliştirme ve ifade edebilmelerine, diğer toplumsal sistemlere gereken insan gücünün yetiştirilmesine fayda sağlayacaktır.

Gelişmiş bir bilgi toplumu olabilmek için teknolojiyi yakalamak, bilişim teknolojilerini hayatın her alanında aktif bir şekilde kullanmak kaçınılmazdır. Özellikle eğitim sürecini verimli bir hale getirmek için bu konu oldukça önemlidir. Eğitimin ilk adımı olan okul öncesi dönemde bilişim teknolojilerinden yararlanmak, çocukların ilgi ve dikkat düzeyini artırabilecek şekilde kullanmak gerekmektedir. Bu dönemin en önemli figürlerinden olan öğretmenlerin, sürecin ve kullandığı materyallerin kendi kontrolü altında olması etkili bir öğrenme için gereklidir. Bu sayede okul öncesi dönemden itibaren araştıran, gelişen, dünyayı tanıyan ve öğrenmeyi bilen nesiller yetiştirilebilir.

Eğitim sürecinde şartlar ve materyaller ne kadar uygun olursa olsun bu sürecin en önemli ögesi öğretmenlerdir. Öğretmenlerin gelişen teknoloji ile birlikte, bu teknolojilerin neler olduğunu ve nasıl kullanacağını da çok iyi bilmesi gerekir. Ancak bu sayede gelişen teknolojinin eğitime olumlu anlamda bir katkısı olabilecektir. Bundan dolayı araştırmamızın ana problemini “Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkındaki düşünceleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Gelişen ve değişen toplum düzeninde teknolojinin de sürekli bir ilerleme içinde olduğu görülmektedir. Bu süreç içerisinde teknolojinin eğitime etki etmemesi düşünülemez bir gerçektir. Bütün toplumlar, insanoglunun geleceğinin nasıl şekilleneceğı konusunda çocukların önemli bir yeri olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu durumdan dolayı çocuklara verilecek eğitim konusunda en iyiye ulaşmak amaçlanmaktadır. Zihinsel gelişimin en yoğun olduğu okul öncesi dönemde, çocuğa verilen eğitimin kalitesi ne kadar etkili olursa, toplumların geleceğı de o kadar kaliteli olur. Bu amaçla, okul öncesi dönemde teknolojik gelişmelerden yararlanma, eğitimin kalitesini ve kalıcılığını artırma konusunda yarar sağlayabilecektir. Bu sürecin uygulanması konusunda en önemli etken olan öğretmenlerimizin bu konudaki görüşleri oldukça önemlidir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılacaktır. Bu amaçla yapılan araştırmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin kullandıkları bilişim teknolojileri nelerdir?
2. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT(Bilişim Teknolojileri) kullanımına ilişkin öz yeterlik inançları ne düzeydedir?
3. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT kullanımına yönelik eğitim konusunda görüşleri nelerdir?
4. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT kullanımının öğretmen üzerindeki etkisi hakkında görüşleri nelerdir?
5. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT kullanımının öğrenci üzerindeki etkisi hakkında görüşleri nelerdir?
6. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT kullanımında dikkat ettikleri hususlar nelerdir?
7. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT kullanımında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okul öncesi dönem, çocuğun öğrenmesinde önemli bir unsur olan merak duygusunun en yoğun olarak yaşandığı bir dönemdir. Eğitim ve öğretim alanında sürekli yaygınlaşan bilişim teknolojilerinin, okul öncesi dönem çocuklarının üzerindeki etkileri önemlidir. Okul öncesi eğitimde öğretmenler, çocukların ilgi ve dikkat düzeyini artırmak için birçok materyal kullanmaktadır. Bilişim teknolojileri birçok duyuya aynı anda hitap edebilmesinden dolayı çocuklar için ilgi ve dikkat çekicidir. Bu sürecin etkili olabilmesinde öğretmenin rolü önemlidir. Bu çalışma ile elde edilecek veriler, okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojileri ile ilgili düşüncelerinin ortaya konulmasına olanak sağlayacaktır. Bilişim teknolojilerinin okul öncesi dönemde doğru bir şekilde kullanılmasında ve çocukların doğru bir şekilde yönlendirilmesinde öğretmenlerin önemi büyüktür. Tüm bunlardan dolayı okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi önemlidir. Çalışmadan elde edilecek verilerin literatüre katkı sağlayacağı ve bilişim teknolojilerinin verimli kullanımı açısından önemli bilgiler sunacağı düşünülmektedir.

1.4. Tanımlar

Bilişim Teknolojileri: “Bilgilerin toplanmasında, depolanmasında, işlenmesinde bilgisayarlar aracılığıyla kullanıcıların hizmetine sunan bütün teknolojileri kapsayan teknolojilerdir.” (Gök, 2010).

Okul Öncesi Eğitim: “Doğumdan, zorunlu eğitim yaşına kadar çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri, göz önüne alınarak, çocukların sağlıklı bir şekilde fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişmelerini sağlayıcı, olumlu kişilik temellerini aldığı, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, çocukların kendilerine güven duymalarının sağlandığı, ebeveyn ve eğitimcilerin etkin olduğu sistemli bir eğitimidir” (Haktanır, et al., 2009).

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerle,
2. Araştırmacının ulaştığı bilgilerle,

3. 2018/2019 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.6. Varsayımlar

1. Katılımcıların araştırmaya içtenlikle katıldığı,
2. Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojilerinin önemli olduğu,
3. Kontrol edilemeyen iç ve dış değişkenlerin katılımcıların düşüncelerini etkilemediği varsayılmıştır.
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sorulara verdikleri cevapların doğru olduğu varsayılmıştır.

BÖLÜM II

GENEL BİLGİLER

Bu bölümde yapılan araştırma ile ilgili kuramsal açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. Okul Öncesi Eğitim ve Önemi

Okul öncesi yaşlar insan yaşamının en önemli kritik süreçlerinden biridir. Bu süreçte bireyin gelişimi ile ilgili ortaya çıkabilecek sorunların temelinde okul öncesinde yapılan hataların olduğunu araştırmalar göstermektedir (Turaşlı, 2009). Bu dönemin sağlıklı bir şekilde geçirilmesi ve bütün gelişim alanlarının desteklenmesi sağlıklı bir birey ve sağlıklı bir toplum için oldukça önemlidir.

İnsan yaşamının temelinde yer alan okul öncesi eğitim dönemi, toplumun dolayısıyla bireyin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve buna uygun eğitim ortamının düzenlenmesini sağlar. Bu süreçte gösterilen eğitsel çabalar, eğitim ihtiyacını giderdiği gibi insan yaşamının devamında da birçok olumlu etkiyi beraberinde getirmektedir (Turaşlı, 2009).

Okul öncesi eğitim temelde aile de başlar. Çocuk, gelişim alanlarındaki tüm becerilerine ilk adımı aile ile atar. Aile içinde başlayan bu eğitim süreci daha sonra okul öncesi eğitim kurumları ile birlikte devam etmektedir. Okul öncesi eğitim özellikle farklı çevre ve koşullardan gelen çocuklar için ortak ve zengin bir ortam sağlamaktadır. Bu sayede çocuklar eşit bir şekilde daha elverişli bir ortamda eğitim hayatına başlamaktadır. Eğitim hayatına ilk adımı atan çocukların, okula hazır olma ve daha sonraki eğitim hayatına olumlu katkısını gösteren birçok araştırma, okul öncesi eğitimin önemini göstermektedir. Okul öncesi eğitim, çocuk merkezli bir eğitim programı ile birlikte, çocuklar arasındaki ilgi ve ihtiyaçlar, gelişim düzeyi ve bireysel farklılıklar göz önünde bulundurularak okul öncesi eğitimin kalitesi en iyi seviyeye getirilebilecektir (Koç, Taylan & Bekman, 2002).

Okul öncesi eğitimin tarihsel gelişimine bakıldığında uzun bir geçmişe sahip olduğu görülmektedir. Jean Jack Rousseau 1762 de yayınlanan Emilie eseri ile birlikte, yaşamın ilk birkaç yılının, bireyin gelişiminde kritik bir öneme sahip olduğunu ileri sürmüştür. Rousseau'nun fikirleri kendisinden sonra gelen birçok düşünürü etkilemiştir. Bu düşüncelerden etkilenen 19. Yüzyıl ünlü eğitimcilerinden Pestalozzi, toplumdaki sosyal sorunların yeni bir eğitim düzeni ile çözülebileceğini belirterek, kırsal bölgelerdeki yoksul çocuklar için uygulamalı eğitime dayalı okullar açmıştır. Öğrenmenin doğumla birlikte başladığı görüşünden yola çıkarak, yaparak yaşayarak öğrenme ilkesini benimseyen bu ünlü eğitimcinin, çocuk eğitimindeki etkisi önemlidir. Paris'te 1844 yılında A.M. Firmin Marbeau tarafından, çalışan annelerin bebekleri için açtığı ilk kreşten sonra Almanya'da da buna benzer uygulamalar baş göstermiş ve Krippe adını verdikleri kreşler yaygınlaşmaya başlamıştır. Tüm bu gelişmelerden ve özellikle Pestalozzi ve Comenius'un fikirlerinden etkilenen Alman eğitimci Friedrich W.A. Froebel okul öncesi eğitimin gerekliliğini savunarak ilk anaokulunu açmıştır. Ailelerin sorumluluğundaki çocukların okul öncesi eğitiminin, eğitimcilerin ele alması gereken toplumsal bir olgu olduğunu savunan Froebel, 1837 yılında Çocuk Bahçesi (kindergarden) adını verdiği ilk anaokulunu açmıştır (Köksalan, 2010).

Okul öncesi eğitim, 0-6 yaş aralığındaki çocukların içinde yaşadığı toplumun kültürel değerleri göz önüne alınarak, gelişim alanlarını birçok yönden olumlu etkileyen, yaratıcılığı artırarak duygu, düşünce ve akıl yürütme, kendini ifade etme gibi becerilerin kazanıldığı sistemli bir süreçtir (Gündoğdu, 2008). Ülkemizde özellikle Erken Çocukluk Eğitimi ile karıştırılan okul öncesi eğitim, birçok kaynakta 0-8 yaş arasını kapsayan ve erken çocukluk döneminin ilk adımı olan 0-6 yaş arasını ifade etmektedir. XIV.Milli Eğitim Şura'sında "Okul öncesi eğitim, 0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre imkânları sağlayan onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitimin bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir." olarak tanımlanmıştır (MEB, 1993). Daha önce 0-72 ay dönemi olarak görülen okul öncesi eğitim, Milli Eğitim Bakanlığının 2012 yılında yayınladığı genelgeyle ilköğretimde 4+4+4 sistemine geçilmiş ve 66-72 aylık çocuklar ilköğretim birinci sınıf kapsamına alınmıştır. 2014 yılında yayınlanan Okul Öncesi Eğitim ve

İlköğretim Kurumları Yönetmeliğine göre ise, okul öncesi eğitim için, 36 ayını dolduran ve 66 ayını doldurmamayan çocukların kayıtlarının alınması belirtilmiştir. 2017-2018 eğitim öğretim yılı itibari ile ise 54 ay ve üzeri çocukların okul öncesi eğitime kayıtları zorunlu hale getirilmiştir (MEB, 2014).

Birçok bakımdan önemli olan okul öncesi dönem, beyin gelişiminin de en hızlı ve yoğun olduğu dönemdir. Çocuğun bilişsel, dil, motor gelişimi gibi tüm gelişim alanları beyin gelişimi ile doğrudan ilgilidir. Okul öncesi dönemde beyin gelişimi bu denli hızlı olduğundan dolayı bu dönem, çevresel etkilerin en çok etkili olduğu zamandır. Çocuğun neler keşfedebileceği ve öğreneceği, çevrenin ne kadar destekleyici olduğuyla ilgilidir. Ayrıca bu dönemde yaşanan deneyimler çocuğun tutum, davranış ve okul başarısı üzerinde de etkilidir. Bu yaşlarda yaşanan olumsuz deneyimler, çocuğun bütün yaşamını etkileyebilecek problemlerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Bu sorunun ortadan kaldırılması için nitelikli bir çevre ve sağlıklı uyarıcıların bulunduğu bir ortamın geliştirilmesine ihtiyaç vardır (Haktanır vd., 2009).

Okul öncesi eğitim, çocuğun, doğumdan itibaren ilkokula başladığı döneme kadar, bilişsel, bedensel, sosyal-duygusal ve dil gelişiminin büyük ölçüde tamamlandığı, kişilik özelliklerinin temelini atıldığı, zengin bir uyarıcı çevre ile desteklenen, toplumun değer ve yargıları doğrultusunda en iyi bir şekilde yetiştirildiği bir eğitim sürecidir. Bu süreçte, çocuklar bir araya getirilerek, uyarıcı zenginliğini artıran sosyal bir ortam sağlanmış olur (Tümekaya & Gülaçtı, 2010). Okul öncesi eğitime yönelik geçmiş çalışmalar incelendiğinde daha çok çocuk bakımı, fiziksel gelişim ve çocuk sağlığı üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Son yıllarda ise yaşamın bu ilk yıllarının, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişim açısından kritik bir dönem olduğu ortaya konulmuş ve tüm toplumlar tarafından büyük oranda kabul görmüştür (Şimşek & Çınar, 2008).

2.2.Okul Öncesi Eğitimin Amaçları

Ülkemizdeki bütün eğitim basamakları Türk Milli Eğitim Sisteminin genel amaçları çerçevesinde belirlenmektedir. Genel amaçlar, Türk vatandaşlarının ve toplumunun refah ve mutluluğunu artırmanın yanı sıra milli birlik ve beraberlik içinde ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak, nihayetinde Türk Milleti'ni çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmak üzerinedir. Bu amaçlar doğrultusunda okul öncesi eğitimin amaçları;

1. Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
2. Onları ilköğretime hazırlamak,
3. Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı sağlamak,
4. Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır (MEB,2006).

Genel olarak bakıldığında ülkemizde okul öncesi eğitimin öncelikli hedefleri arasında çocukların gelişimlerini desteklemek ve ilköğretime hazırlamak olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra özellikle fırsat eşitliği sağlamak konusunda çocuklara ve ailelere önemli bir katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Ülkemizdeki okul öncesi eğitimin genel amaçları yanında tüm toplumlarda ortak olarak okul öncesi eğitimin evrensel amaçları sayılabilecek görüşler mevcuttur.

Ünlü eğitimci Mialaret okul öncesi eğitimin amaçlarını şu şekilde ifade etmiştir;

1. Toplumsal amaçlar: çalışan annelerin çocuklarına bakmak, her çocuğa eğitim sağlayarak onların bireysel gelişimlerine katkıda bulunmak,
2. Eğitici amaçlar: çocuğun duyu organlarını eğitmek, çevreye karşı duyarlılığını artırmak,
3. Gelişimsel amaçlar: çocuğun doğal gelişimini temel alarak gelişimle ilgili tecrübelerine önem vermek (Oktay, 1999).

Okul öncesi eğitimin gerek ülkemizde gerekse evrensel amaçları göz önüne alındığında bu değerli yaşam evresinin ve bu evrede verilecek olan eğitimin önemi ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bu amaçlar okul öncesi eğitimin gerekliliği hakkında da önemli bilgiler sunmaktadır.

2.3. Okul Öncesi Eğitim Faaliyetleri ve Özellikleri

Yaşamın ilk yılları çocuk gelişimi ve eğitimi açısından çok önemlidir. Çocuklar dünyaya geldiği andan itibaren büyük bir hızla öğrenmektedir. Okul öncesi yıllarda çocuklar yakın çevrelerine oldukça duyarlıdır ve hareketli, meraklı, araştırmacı bir kişilik özelliği sergilerler. Hayalleri çok güçlüdür. Günlük yaşamda karşılaştıkları olayların

nedenleri ve sonuçları arasında ilişki kurmaya çalışırlar ve sürekli soru sorarlar (Kacar, 2006). Bedensel ve zihinsel gelişimin en hızlı olduğu bu dönemde çocuğun duygusal ve sosyal gelişimi kişilik oluşumunda en önemli basamaktır. Tolstoy'un şu sözü bu dönemin önemini çok güzel vurgulamaktadır: "Beş yaşındaki çocuk ile benim aramdaki uzaklık bir adımdır, fakat yeni doğmuş bir çocuk ile beş yaşındaki çocuk arasındaki uzaklık korkunçtur." (Şen, 2009). Okul öncesi eğitim programları bu dönem çocuklarının gelişim dönemlerine uygun, günümüz eğitim anlayışına yönelik, yaratıcı ve yenilikçi bir şekilde hazırlanmalıdır.

Okul öncesi öğretim programları MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından planlı bir şekilde hazırlanır ve yürütülür. Bütün programlarda olduğu gibi okul öncesi öğretim programında da çağdaş program geliştirme yöntemleri kullanılmaktadır. MEB'in son yaptığı değişikliklerle bu planlar aylık, günlük plan ve eğitim akışı olmak üzere okul öncesi öğretmenleri tarafından hazırlanmaktadır (MEB, 2013).

MEB'in 2013 yılında yayınladığı okul öncesi eğitim programı 2014 yılında yeniden düzenlenerek okul öncesi eğitim yaşı 36-66 ay olarak belirlenmiştir. Program, çocuğu merkeze alan, esnek, sarmal, eklektik, dengeli ve oyun temelli bir yapıya sahiptir. Keşfederek öğrenme ve yaratıcılığın geliştirilmesinin ön planda olduğu, kültürel ve evrensel değerlerin dikkate alındığı, aile eğitimi ve katılımın önemli olduğu bir programdır. Programın değerlendirme boyutu; çocuğun, programın ve öğretmenin kendini değerlendirme sürecini iç içe ele aldığından çok yönlü bir yapıya sahiptir. Okul öncesi öğretmenleri bu program doğrultusunda çocukların gelişim düzeylerine uygun olarak aylık ve günlük planlarını hazırlamaktadır. Öğretmenler, bu planlarda yer alan kazanım ve göstergelere ulaşmak için; Türkçe, sanat, drama, müzik, hareket, oyun, fen, matematik, okuma yazmaya hazırlık ve alan gezileri etkinliklerini kullanabilmektedirler.

Çağdaş, yaşanabilir, çocuklar tarafından aranır ve eğitim görülmesinden zevk alınır bir anasınıfı, çocukların gelişimine olumlu yönde büyük bir katkı sağlayacaktır (Kök, 2009). Bu yüzden iyi düzenlenmiş bir sınıf ve okul bahçesi çok önemlidir. Bu konuda öğretmen ve okul idaresi tarafından planlı bir çalışma yürütülmesi gerekmektedir. Öğretmenin düzenleyeceği sınıf ortamı çocukların sınıf içerisinde yapacağı bütün etkinlikleri etkileyebilmektedir. Bu konuda AÇEV fiziksel ortamın çocuklar üzerinde önemli etkileri olduğunu belirtmiştir.

Uygun bir fiziksel ortam çocukların tercihlerini, planlamalarını, malzemeleri kullanmalarını ve başkalarıyla olan ilişkilerini etkiler. İyi yapılmış bir sınıf düzenlemesi, öğretmenin verdiği eğitimi destekleyip, çocukların kendilerini sınıfa ait hissetmelerini, kendilerini sınıf içinde emniyette/güvende hissetmelerini ve sınıfta bağımsız hareket edebilmelerini sağlar. Ayrıca, iyi bir sınıf düzenlemesi çocukların meraklarını uyandırır, çevrelerini keşfetme isteklerini tetikler, oyunlarının gelişmesini, bağımsızlıklarını, sosyalleşmelerini ve karşılaştıkları problemleri çözmelerini teşvik eder (AÇEV, 2015).

Okul öncesi eğitimin etkililiği konusunda sınıf düzeni önemli bir yere sahiptir. Sınıf düzenlemesinde daha önceki okul öncesi eğitim programlarında yer alan “ilgi köşeleri” son düzenlemeyle “öğrenme merkezleri” olarak değiştirilmiştir. Bu merkezlerin düzenlenmesinde; sınıfın fiziki yapısı, çocuk sayısı, çocukların bireysel ihtiyaçları ve ilgilerinin göz önünde bulundurulması önemlidir. Bu merkezler; blok, kitap, müzik, sanat, fen ve dramatik oyun merkezleri olarak önerilmiştir. Öğretmenlerin, bu merkezleri belirleme ve düzenleme konusunda çocuklarla birlikte hareket etmesi, onların da fikirlerini alması önemlidir. Öğrenme merkezlerinin düzenlenmesinde çocukların da fikirlerinin alınması, sınıfı benimsemelerine ve aldıkları sorumlulukları yerine getirmelerine destek olacaktır (MEB, 2013).

Gelişimsel ve bütüncül bir yaklaşımla hazırlanan okul öncesi eğitim programı, çocuğun; sosyal ve duygusal, motor, bilişsel, dil gelişim alanları ile öz bakım becerileri göz önüne alınarak uygulanmaktadır. Sosyal ve duygusal gelişim; çocuğun toplumda bir birey olarak yetişmesi ve gelişmesiyle birlikte, duygu gelişiminin de gözlemlendiği bir alandır. Motor gelişim alanı, çocuğun kendi bedenini kullanabilme ve kontrol edebilme becerilerinin geliştiği, büyük/küçük kas motor gelişimi, el-göz koordinasyonu ve hareket eğitimini kapsamaktadır. Bilişsel gelişim, çocukta düşünce şekillerinin geliştiği, kavram algılaması, neden-sonuç ilişkisi kurma, problem çözme becerisi kazanma, taklit etme ve hafızada tutma becerilerinin kazanıldığı bir alandır. Dil gelişimi alanında ise çocukların dinleme ve ifade edici dil gelişiminin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Öz bakım becerileri; temizlik, beslenme, uyku gibi kişisel ihtiyaçları kendi kendine yapabilme becerisini kazandırmaktadır (Darıca, 2004).

Eğitimin bütün aşamalarında olduğu gibi okul öncesi eğitim öğretim etkinliklerinin de değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Her eğitim kademesinin, kendisinden önceki eğitim aşamasına bağlı olması ve önceki aşamada gerçekleşen öğrenmelerin, üst

aşamadaki öğrenmeleri olumlu ya da olumsuz etkileyebilmesinden dolayı değerlendirme önemlidir. Bu noktada okul öncesi eğitim, üst eğitim aşamaları için gereken temel bilgi ve becerilerin kazanılması konusunda önemli bir yere sahiptir. Bundan dolayı, burada verilecek eğitimin nesnel ve bütüncül bir şekilde değerlendirilmesi zorunludur (MEB, 2013). Okul öncesi öğretmenlerinin objektif bir şekilde hem kendini, hem çocuğu hem de uyguladığı programı bütün boyutları ile değerlendirmesi önemlidir.

2.4. Okul Öncesi Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Yeri

Baş döndürücü bir hızla ilerleyen teknolojik gelişmeler ve değişimler, toplumsal yaşamı çok farklı alanlarda etkilemektedir. Bu değişime paralel olarak yaşam koşullarının da giderek karmaşık bir hale geldiği günümüzde, iyi bir ruh ve beden sağlığı ile dengeli bir kişilik, insanın sahip olabileceği en değerli özelliklerdir. Konu, gelişmesi devam eden 0-6 yaş arasındaki çocuklarımız açısından ele alındığında, gelecekte bizlerin yerini alacak küçük çocukların bu özelliklerle donanmış olarak yetiştirilmesi, üzerinde önemle durulması gereken bir olgu olarak karşımıza çıkar (Şen, 2009, s.82). Gelecek nesillerin bilgiyi kullanma becerisi, günümüz bilgi çağı için en önemli becerilerden biri haline gelmiştir.

Çocuklar, küçük yaşlardan itibaren birçok teknoloji ile karşı karşıya kalmaktadır. Çocuklar, ilk yetişme ve eğitim ortamı olan aileleri ile birçok teknolojik aletin yer aldığı evlerde yaşamaktadır. Bu yaşlarda çocuklar bu teknolojileri kullanmasa bile merak duygusu ile sorgulamaya başlar. Okula başladığı zaman, bu araçları tanır ve nasıl kullanıldıklarına, ne işe yaradıklarına tanık olur. Böylece bilgiyi etkin bir şekilde kullanabilme sürecine ilk adımını atar (Gök, 2010, s.10).

Eğitim öğretim sürecinde birçok çeşitli eğitim materyallerinden yararlanılmaktadır. Bunun amacı bu sürecin daha etkili ve verimli bir hale getirilmesidir. Günümüzde eğitim kurumlarında geleneksel yöntemlerle ve araç-gereçlerle yapılan eğitim ve öğretim, yerini bilgi teknolojilerinden faydalanılarak oluşturulan çoklu öğrenme ortamına bırakmaktadır (Kacar, 2006, s.32).

Her alanda başarılı ve kaliteli bir eğitim veren okullara bakıldığında günümüz teknolojilerinin etkili bir şekilde kullanıldığını görmek mümkündür. Bu okullardaki

etkinlikler bilgisayar ve fen laboratuvarları gibi teknolojinin etkin bir şekilde kullanıldığı alanlarda yapılabilmektedir. Bu sayede bu okulların teknolojiyi kullanmakta, üretmekte ve yaymaya çalışmakta oldukları görülebilir (İşman, 2015).

Teknolojik gelişmelerin hızla arttığı son yıllarda okullarda, teknoloji ve internet kullanımını da hızla artmaktadır. İnternet, bilgisayar, akıllı tahta gibi teknolojik aletler ile sınıflar dört duvar arasından çıkarak, bütün dünyaya entegre olmaya başlamıştır. Her ne kadar derslerde teknoloji kullanımı artsa da hiçbir araç öğretmenin yerini alamaz, sadece öğretmenin daha etkili bir ders işlemesine yardımcı olur. Bu yüzden öğretmenlerin bu araçların kullanımını öğrenmesi ve kendine özgü özelliklerini bilmesi önemlidir (Kaya, 2014, s.227). Öğretmenlerin teknolojideki bu hızlı gelişimi takip etmesi ve kendini geliştirmesi, eğitim öğretim sürecinde verimliliği arttıracaktır.

Teknolojinin hızla geliştiği günümüz bilgi çağında, öğrencilerinde yeni bilgi ve beceriler konusunda uzmanlaşması, analiz ve kara verme becerilerine sahip olması gerekmektedir. Burada öğretmenin içerik uzmanı, bilgi kaynağı ve bilgi rehberi olarak çocuklara yol göstermesi önemlidir. Öğretmenin de bu konularda rehber olabilmesi için yeni bilgi ve beceriler kazanması gerekir. Bilişim teknolojisi, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bu süreçteki becerileri kazanmalarına destek verecek güçlü araçlar olarak karşımıza çıkmaktadır (UNESCO, 2002).

Teknolojinin, yaşamın ayrılmaz bir parçası haline geldiği günümüzde, eğitim kurumlarında da eğitim kalitesinin artırılabilmesi için teknolojiden verimli bir şekilde faydalanmak büyük öneme sahiptir. Bu sayede, farklı teknolojik aletler ile öğrencilere birçok yeni öğrenme ve öğretme fırsatı sunulabilmektedir. Bu fırsatlardan öğrencilerin yararlanabilmesi için olabildiğince erken yaşlarda başlanması önemlidir. Öğrenmeyi kolaylaştıran etkenlerden olan ilgi ve merakın en yoğun olduğu okul öncesi dönemde, çocukların teknoloji ile tanışması uygun bir dönem olarak değerlendirilebilir. Gelecek nesillerin en iyi şekilde hazırlanması için, yarının iyi düşünülmesi ve gelecekte çocukların her şekilde bu teknolojilerle karşı karşıya kalacağı göz önüne alınarak, teknolojilerin eğitimi destekleyici bir araç olarak görülmesi ve kullanılması gerekir (Arı & Bayhan, 1999).

Eğitim ve teknoloji birlikte ele alındığında, yapılan çalışmaların konusu teknolojinin eğitimde kullanılması değil nasıl kullanılacağı olmuştur. Okul öncesi eğitimi, eğitimin

başlangıç noktası olarak kabul edersek, boşa harcanmaması gereken en önemli zaman olan okul öncesi çağı; teknolojinin de doğru kullanılmasını gerektirmektedir. Bu dönemde çocukların teknoloji ile tanışmasına değil çocukların ve öğretmenlerin teknolojiyi doğru kullanmasına önem verilmesi gerekmektedir (Sayan, 2016).

Okul öncesi eğitimde kullanılacak teknolojik araçlara bakıldığında en kapsamlı olan bilgisayar olarak görünse de birçok teknoloji bu süreçte kullanılabilir. Televizyon; hem görsel hem de işitsel olarak duylara hitap edebilmesi ve ayrıca erişilebilirliğinin de kolay olması bakımından en çok kullanılan teknolojilerden biridir. Bilgisayar ve televizyon dışında, akıllı tahta, projeksiyon cihazı, müzik çalar, tepegöz gibi araç ve teknolojiler de okul öncesi eğitimde kullanılabilir. Eğitimde kullanılan teknoloji ne olursa olsun uygun yer ve zaman da kullanılmalı ve eğitsel etkileri bilinmelidir (Sayan, 2016).

2.4.1. Bilgisayar ve İnternet

Eğitimde teknolojilerin kullanımı konusunda geçmişe gidildiğine radyo, televizyon ve tepegöz gibi araçlarla karşılaşabilmekteyiz. Bugüne baktığımızda, eğitim kurumlarının gelişimi ve niteliğini etkileyen en önemli gelişme bilgisayar, internet ve ilişkili teknolojiler olmaktadır (Gök, 2010, s.13). İçinde bulunduğumuz dönemde bilgisayar ve internet tüm insanlığa yeni olanaklar sağlayarak yaşamın önemli bir parçası haline gelmektedir. Bu sayede insanlar, bütün dünya üzerinde bilgi alış verişi yapma, haberleşme ve alış verişi gibi ihtiyaçlarını giderebilmektedirler.

Bilgisayarın son yıllardaki hızlı gelişimi, eğitim sistemlerini de etkileyerek burada değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Hızlı değişimin en karakteristik örneği, bilgisayar teknolojisinin ve bir devrim olarak nitelendirilen internetin gelişimidir (Esgin, 2001). Öğrenme öğretme etkinlikleri ile okul yönetimi ve rehberlik gibi alanlarda eğitimin kalitesini yükseltmek amacıyla bilgisayarların kullanılması, bilgisayar destekli eğitim modelini ortaya çıkarmıştır. Bilgisayarlar okullarımızda öğretim alanında, öğretme ve öğrenme etkinliklerini bireysel ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlemek ve ayrıca eğitim hizmetlerini daha etkili ve verimli bir şekilde yürütmek, çağdaş bir öğrenme öğretme ortamı yaratmak amacıyla kullanılmaya başlamıştır (Kacar, 2006, s.12) .

Bilgisayarın, yaşamın her alanına girmesi nedeniyle günümüzde okul öncesi eğitimde de kullanılması kaçınılmaz olmuştur. Bilgisayarla eğitim çocukların ilgi duydukları pek çok alan için olanak sağlamaktadır. Erken çocukluk döneminde bilgisayarla eğitim, zihinsel, dil, sözlü ve sözsüz yetenekler ile kavram gelişimi, problem çözme becerisi, uzun süreli hatırlama ve el becerilerinin gelişiminde etkili olmaktadır. Bilgisayar sayesinde çocuklar yaratıcılıklarını, eleştirel düşüncelerini geliştirmekte, amaca ulaşmak için diğer çocuklarla birlikte çalışabilmektedirler. Çocuklar bilgisayar aracılığı ile kendi düşüncelerini aktarabilmektedirler (Sayan, 2016).

Bilgisayar destekli eğitim, bilgisayarın öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Şahin & Yıldırım, 1999). Bilgisayarlar eğitim öğretim sürecinde öğrenmeyi kolaylaştıran bir araçtır. Uygun bir şekilde destek amacıyla kullanıldığında, öğrenme konusunda etkili bir araç haline gelmektedir.

Çocuklar bilgisayar ile rakamları, şekilleri, renkleri, çeşitli sesleri ve diğer pek çok kavramı öğrenebilir ve karşılaştırma, sayma, toplama ve çıkarma gibi becerilerini geliştirme fırsatı bulabilirler. Bilgisayardan dinledikleri hikâyeleri anlatarak dil becerileri gelişebilir, bazı kelimeleri sürekli kullanarak kelime bilgileri artabilir, çizim ve boyama programlarını kullanarak motor becerileri gelişebilir. Bilgisayar, problem çözme ve direk somut nesnelere kullanması konusunda çocuğu cesaretlendirebilir. Çocuklara çeşitli düşünme uyarıları sunabilir (Arnas, 2005, s.37).

Bilgisayar kullanımının okullarda yaygınlaşmasıyla beraber internetin eğitimde kullanılması, deneyimlerin çeşitlendirilmesi ve içeriğin zenginleştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. İnternet üzerinden çocuklar ya da öğretmenler etkinliklerde çeşitli çalışmalar yapabilir. Son zamanlarda okul öncesi eğitim çağındaki çocukların kullanabilecekleri internet siteleri hızla çoğalmaktadır. Ancak internet sitelerinin bir çoğu, çocukların gelişimlerine uygun olmayıp, karmaşık içeriklere sahiptirler. Bu nedenle sınıf etkinliklerinde kullanılacak internet adreslerinin önceden öğretmen tarafından incelenmiş olması gerekmektedir (Haktanır vd., 2009).

Bilgisayarla eğitim, ilk zamanlar çok fazla hazırlık gerektirebilir ama sınıf yönetimini kolaylaştırdığı için bilgisayar kullanımıyla sınıftaki disiplin problemleri azalmakta ve

çocukların okula gelme güdüsünü arttırdığı görülmektedir (Gök, 2010). Öğretmenler derslerinde bilgisayarı kullandıkça sürekli olarak bilgi kaynaklarını geliştireceği için daha önce yaptığı hazırlık süreci zamanla azalacaktır. Ayrıca bilgisayar, sınıf içi etkinliklerde süreci kolaylaştırması bakımından öğretmene zaman tasarrufu konusunda yardımcı olacaktır.

Arnas (2005) çocukların öğrenmesinde, bilgisayarın maksimum şekilde kullanılabilmesi ve bilgisayarın eğitim ile entegre edilebilmesi için 4 kritik olduğunu belirtmiştir. Bunlar; gelişimsel olarak uygun programın seçimi, uygun web sitesinin seçimi, bu kaynaklar ile programın bütünleştirilmesi ve bu öğrenme deneyimlerini desteklemek için teknolojik olarak uygun bilgisayarların seçimidir. Bilişim teknolojilerinin çocuklar üzerindeki etkisi göz önüne alındığında, eğitimcilerin, bu teknolojileri ne zaman ve nasıl kullanması gerektiğini iyi bilmeleri gerekir.

Bilişim teknolojileri her alanda olduğu gibi eğitim alanında da etkili bir olgu haline gelmiştir. Daha verimli ve etkili bir eğitim öğretim süreci için bu alandaki gelişmelerin öğretim programlarıyla bütünleştirilmesi kaçınılmazdır. Bilişim teknolojilerini birçok yönden içinde barındıran bilgisayarların eğitim öğretim ortamlarında etkin olarak kullanılmasıyla internet kullanımı da okullarda yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu sayede öğretmenlerin bilişim teknolojilerini yaygın olarak kullanmaya başlamaları, eğitim öğretimde kalitenin artmasını ve öğrenciler için bu sürecin daha dikkat çekici hale gelmesini sağlamıştır.

Bilgisayar teknolojisinin eğitimde kullanımı sırasında bazı ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekir. Bu ilkeler:

- Bilgisayar gerçekten gerekli olduğu durumlarda kullanılmalı; eğer bilgisayar, çocukların gelişiminde önemli yer tutan sosyal etkinliklerin yerini alma tehlikesi taşıyorsa kullanılmamalıdır.
- Her şeyin öğretiminde bilgisayardan yararlanma yoluna gidilmemelidir. Bilgisayar kullanılarak gerçekleştirilecek etkinlikler, çocuklarda algı ve motor becerileri geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- Bilgisayar, çocukların öğrenme becerilerini destekleyecek bir biçimde işe koşulmalıdır.

- Çocuğun bilgisayarını doğal bir biçimde kullanabilmesi için bilgisayar, çocuğun çevresiyle uyumlu hale getirilmelidir.
- Çocukların bilgisayar ile kendi kendilerine bağımsız olarak çalışmalarını desteklenmeli; bunun için gerekli önlemler alınmalıdır.
- Bilgisayar uygulamaları sırasında çocukların etkin olmalarını sağlayacak bilgisayar yazılımlarının kullanılmasına özen gösterilmelidir.
- Bilgisayar, okul öncesi programında yer alan etkinlikleri destekleyici nitelikte olmalıdır.
- Bilgisayar, çocukların öğrenme ve araştırma isteklerini artıracak ve onların her yönden gelişimlerini destekleyecek bir biçimde işe koşulmalıdır.
- Çocuklar bilgisayar kullanımı için motive edilmeli ve ilgileri dikkate alınmalıdır.
- Çocukların bilgisayarını yakından tanımaları ve kullanımıyla ilgili becerileri kazanmaları için onlara bilgisayarda değişik uygulamalar yaptırılmalıdır.
- Bilgisayar ile öğrenmenin, eğitim hedeflerine ulaşmada amaç değil, bir araç olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.
- Bilgisayarın okul öncesi eğitim programlarıyla uyumlu bir biçimde bütünleştirilmesi için gerekli özen gösterilmeli; bilgisayar programının bir parçası olmalıdır (Zembar'tan aktaran Kacar, 2006, s.25).

Sonuç olarak çocuklara bilgisayarlar ile daha zengin bir öğrenme ortamı sağlanabilir. Burada unutulmaması gereken; küçük çocukların bilgisayara olan ihtiyaçları, öğretmene ve öğrenmeye olan ihtiyacından fazla değildir (Arnas, 2005).

2.4.2. Akıllı (Etkileşimli) Tahta

Geçmişten bugüne öğretmenlerin en çok başvurduğu eğitim öğretim materyallerinden olan tebeşirli tahtalar da teknolojinin gelişimi ile yenilenmeye karşı koyamamıştır. Tebeşirli tahtalardan sonra kullanılmaya başlanan beyaz laminant yazı tahtaları günümüzde yerini akıllı tahta dediğimiz elektronik tahtalara bırakmaya başlamıştır. Dokunmatik olarak veya özel bir kalem sayesinde kullanılabilen bu tahtalar ile öğretmen birçok farklı etkinlikler düzenleyebilmektedir.

Etkileşimli tahta; yeşil tahta, beyaz tahta, LED ekran ve bilgisayardan oluşan, sürgülü beyaz tahta sayesinde LED ekran ve bilgisayarı dış etkenlerden koruyan ve aynı zamanda yazma alanı genişleyebilen, kendi bilgisayarı veya harici bir bilgisayar ile elektronik içerik ve medyaların LED ekran üzerinden çalıştırılabildiği ve her türlü yazılımın çalıştırılabildiği, kullanıcı ile etkileşimi olan bir eğitim aracıdır (MEB, Etkileşimli Tahta).

Bu tahtalar ile öğretmenler; internet sitelerine bağlanarak okul öncesine yönelik farklı etkinlikler yapma, dijital ortamda çocuklara resimli kitaplar okuma, okuma yazmaya hazırlık çalışmaları, matematik etkinlikleri ve kendi hazırladığı sunumları kullanma gibi birçok çalışmada kullanabilmektedir.

Görerek ve işiterek gerçekleşen öğrenmenin daha kalıcı olduğu düşünüldüğünde, akıllı tahtaların da önemli bir eğitsel araç olduğu söylenebilir (Ekici, 2008). Akıllı tahta kullanılarak yapılan etkinlikler, öğretmenin sözel olarak uygulamaya çalıştığı etkinliklerden daha etkili olmaktadır. Etkileşimli tahtalar ile ses ve görüntü ile desteklenen etkinlikler çocuklar üzerinde daha kalıcı bir öğrenme ve hatırlama sağlamaktadır.

Her türlü eğitim öğretim aracını kullanırken dikkat edilmesi gereken unsurlar vardır. Etkileşimli tahtalar kullanılırken de tahtaya yazılan yazılar, görseller uygun büyüklükte olmalı ve öğretmenler dersten önce kullanacağı etkinlikleri ve materyalleri hazırlamalıdır. Öğretmenler etkileşimli tahtayı kullanırken çocuklara sırtlarını dönmemeli ve tahta üzerinde gereksiz ayrıntıya yer vermemelidir (İşman, 2015). Öğretmenler, okul öncesi dönemde etkileşimli tahtayı uygun bir şekilde kullanmaları sayesinde çocukların ilgi ve dikkatini üst seviyede tutarak, etkileşimli bir eğitim öğretim ortamı sağlayabilir.

Etkileşimli tahtalar, MEB tarafından 2011-2012 eğitim öğretim yılında pilot uygulaması yapılan Fatih Projesi kapsamında okullarda yerini almaya başlamıştır (MEB, Etkileşimli Tahta). Projenin beş yılda tamamlanması planlanmasına rağmen yüksek maliyetinden dolayı bütün okullarda etkileşimli tahta bulunmamaktadır.

2.5. Bilişim Teknolojilerinin Kullanımında Öğretmenin Rolü

Eğitimin temel taşlarından birisi ve en önemlisi öğretmendir. Özellikle okul öncesi dönemde çocuklar için önemli bir rol model olan öğretmenler, öğrencilerin teknoloji

eğitiminde belirleyici bir unsurdur. Teknolojiyi öğrenmek ve kullanabilmek için çocukların öğretmenlerinin yol göstericiliğine ihtiyaçları vardır. Herhangi bir teknolojik aracın kullanımında; çocuklar arasında düzeni sağlama, işbirliğini artırma ve çocukların bilgi ve becerilerini geliştirme konusunda öğretmenler önemlidir.

Her ne kadar teknoloji hızla gelişse ve eğitim öğretim sürecinde tamamen yer alsada tek başına yeterli değildir. Bütün teknik alt yapının sağlanması teknolojinin eğitime entegrasyonu konusunda tek başına yeterli değildir. Çünkü günümüz çağdaş teknolojilerini oluşturan yeni bilgi teknolojilerine erişim her ne kadar sağlansa da eğitime anlam ve ruh veren, onu işlevsel, etkili ve verimli kılan temel unsur öğretmendir (Aktepe, 2011). Farklı dinamikleri içinde barındıran ve çok boyutlu olarak incelenmesi gereken entegrasyon sürecinde öğretmen önemli bir faktördür. Eğitimsel yeniliklerin yayılımı ve uygulanması büyük ölçüde öğretmenlerin bu yeniliklere verdiği kişisel ve bireysel anlamlara; kısaca öğretmenler tarafından bu yeniliklerin benimsenmesine bağlıdır. Ayrıca eğitimsel yeniliklerin yayılımı ve uygulanması büyük ölçüde öğretmenlerin bu yeniliklere verdiği bireysel anlamlara; kısaca öğretmenler tarafından bu yeniliklerin benimsenmesine bağlıdır (Demiraslan & Usluel, 2005). Gelişen teknolojinin eğitim sistemi ile kaynaştırılması öğretmenin, öğrenme ortamını yeni teknolojilere göre düzenleyebilme becerilerine bağlıdır.

Teknolojinin okul öncesi eğitimde kullanılmasına yönelik uygulamalı eğitim alan öğretmenler beceri ve güven kazanarak teknolojiyi sınıflarında daha etkin kullanmaktadırlar (Erdoğan, 2014). Teknoloji kullanımı ile ilgili eğitim alan öğretmenler, çocukların gelişim düzeyine uygun materyal seçme ve etkinlik süreci belirleme konusunda daha faydalı olmaktadır. Öğretmenler hangi teknolojinin nasıl kullanılması gerektiği konusunda gereken becerileri bu sayede öğrenebilir.

Okul öncesi eğitiminde teknolojinin kullanımı ve yaygınlaştırılması amacıyla, Amerika, Avustralya ve bazı Avrupa ülkelerinde öğretmenlere yol gösterici yönerge, bildiri ve düzenlemeler hazırlanmıştır. Ülkemizde ise öğretmenlerin ya da yöneticilerin teknoloji ile ilgili yapmaları gereken uygulamalara dair yeni güncellenen 2013 okul öncesi eğitimi programında örnek ya da öneri yer almamaktadır. Teknolojinin okul öncesi eğitimi programına dâhil edilmesi öğretmenlerin teknoloji ile ilgili uygulamalarını

zenginleştirecek ve sınıflarda teknolojinin doğru kullanımını destekleyecektir (Erdoğan, 2014).

Teknolojinin eğitimle kaynaştırılması için öğretmenlerin bu konuda olumlu tutuma sahip olması önemlidir. Teknoloji her ne kadar yaygınlaşsa da öğretmenlerin bu teknolojileri kullanmak istememeleri, bu süreci çıkılmaz bir duruma sokacaktır. Bu nedenle öğretmenlerin de çocuğun gelişimini destekleyici teknolojiyi kullanmaları konusunda olumlu tutum kazanmaları oldukça önemlidir (Erdoğan, 2014). Öğretmenlerin; teknoloji kullanımının, çocukların gelişimine yararlı olduğunu kavraması gerekir. Bu sayede çocuklara daha iyi rehberlik edebileceklerdir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu kısmında, araştırma modeli, evren ve örneklem istatistikleri, araştırmada kullanılan ölçme araçları ve verilerin çözümlenerek yorumlanması ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma da nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Araştırma kapsamında okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerine ilişkin görüşlerine başvurulduğu için çalışma betimsel bir çalışmadır. Katılımcılar kimlik gizliliği açısından Ö1,Ö2,...,Ö15 şeklinde kodlanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018/2019 eğitim öğretim yılında Aksaray ili resmi ilkokul ve anaokullarında görev yapmakta olan ve tesadüfi eleman örnekleme yöntemi ile seçilen 15 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır.

Tablo 1. *Örneklemdaki Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı*

CİNSİYET	N
Kadın	10
Erkek	5

Tablo 1 de belirtildiği üzere araştırmaya 10'u kadın ve 5'i erkek olmak üzere toplam 15 okul öncesi öğretmeni katılmıştır.

Tablo 2. *Örneklemdaki Öğretmenlerin Kodlanması ve Hizmet Süreleri*

Öğretmen	Hizmet Süresi
Ö1	5
Ö2	15
Ö3	5
Ö4	6
Ö5	5
Ö6	7
Ö7	5
Ö8	8
Ö9	7
Ö10	7
Ö11	5
Ö12	6
Ö13	9
Ö14	5
Ö15	5

Tablo 2 de belirtildiği üzere kişisel bilgilerin gizliliğini korumak amacıyla çalışmaya katılan öğretmenlere Ö1, Ö2, ... Ö15 şeklinde kodlar verilmiştir. Öğretmenlerin hizmet süreleri 5 ile 15 yıl arasında değişmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan görüşme formu geçerlik ve güvenilirlik açısından uzmanlar tarafından test edilmiş ve görüşleri alınmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular araştırmanın alt problemleri ile ilgilidir.

Araştırmalarda görüşme tekniğinden faydalanmak için olumlu tekniğin her yönüyle ele alınması, güçlü ve zayıf yanlarının özümsemesi gerekmektedir. Bunun yanında belli bir görüşme formunun hazırlanması da tekniğin başarısı için önemli görülmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2016).

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmada nitel araştırma tekniklerinden olan görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin toplanmasında uzman görüşü alınan ve araştırmacı tarafından önceden hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır.

Görüşme formu yaklaşımında görüşmeci, önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak, hem önceden hazırlanmış soruları sorma, hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi alma amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir. Sorular veya konuların belirli bir öncelik sırasına konması zorunlu değildir. Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasını güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir. Görüşmeci, görüşme sırasında soruların cümle yapısını ve sırasını değiştirebilir, bazı konuların ayrıntısına girebilir veya daha çok sohbet tarzı bir yöntem benimseyebilir (Yıldırım & Şimşek, 2016, s.132).

Görüşme formunda öğretmenlere yöneltilmek üzere 11 soru yer almaktadır. Araştırma verileri görüşme esnasında tutulan notlar ve ses kayıtları ile toplanmıştır. Görüşmeler birebir ve 20-25 dakika aralığında gerçekleştirilmiştir. Veri analizinde, görüşme esnasında alınan notlar ve ses kayıtları dökümlerinden yararlanılmıştır. Veriler araştırmanın alt problemleri paralelinde analiz edilerek okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojileri hakkında düşünceleri belirlenmeye çalışılmıştır.

3.5. Veri Analizi

Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Veriler, katılımcılara uygulanan görüşme formu ile toplanmıştır. Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler harfiyen yazılarak yazılı doküman haline getirilmiştir. Veriler bu dokümanlar üzerinden araştırmacı tarafından içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın alt problemlerine paralel olarak bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Yararlandıkları Bilişim Teknolojilerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin yararlandıkları bilişim teknolojileri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın birinci alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 1.soru: “Sınıfınızda bilişim teknolojilerini kullanmak dediğimizde aklınıza neler geliyor?” şeklindedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö1: “Öncelikle dediğim gibi bilgisayarımız var, televizyon olabilir, projeksiyon makinası olabilir veya tabletler.”

Ö5: “Akıllı tahta olsun, projeksiyon, tepegöz, elektrik olmadığı zamanlarda işte telefon veya bunun dışında çocuklara işte çıktı alıyoruz, fotokopi makinasını kullanıyoruz. Tepegözle duvara yansıtarak hani hikayeler falan bu şekilde gerçekleştirebiliyoruz.”

Ö8: “Benim sınıfımda kullandığım bilgisayar var genellikle. Bilgisayardan müzik genelde müzik açıyoruz. Onlardan yararlanıyorum. Hoparlör, bilgisayar işte televizyon, akıllı tahta olabilir.”

Ö12: “Yani şöyle sınıfımda projeksiyon cihazım yok ama bilgisayarım var. Bilgisayarın büyük bir ekranı var onu kullanıyorum. Projeksiyon okulumuzda bir tane var istediğim zaman onu da kullanabiliyorum müsaitlik durumuna göre. Telefonumdan zaten sürekli destek alıyorum etkinlikler anlamında.”

Ö14: “ Projeksiyon, televizyon, bilgisayar bunlar zaten aşağı yukarı aynı şeye hizmet ediyor. Yani her çocuk için mesela bireysel tablet olabilir. Çocuklar tabletlerin üzerinden rahatlıkla daha kolay takip edebilirler veya Fatih projesinin göndermiş olduğu akıllı tahtalar olabilir.”

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yararlandıkları Bilişim Teknolojileri

Öğretmen	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10	Ö11	Ö12	Ö13	Ö14	Ö15
Akıllı tahta			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bilgisayar	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Fotokopi Makinası			+						+		+				+
Projeksiyon	+			+			+				+	+	+	+	
Ses Sistemi				+					+		+				
Tepegöz									+						
Tablet	+	+				+	+	+						+	
Telefon			+			+					+	+	+		+
Televizyon	+							+		+				+	

Tablo 3 ve öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde okul öncesi eğitim öğretmenlerinin en çok akıllı tahta ve bilgisayar kullanma konusunda hemfikir oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin cevapları incelendiğinde en az ise tepegöz cihazı kullanımını ortaya çıkmaktadır. Sadece bir öğretmen tepegöz cihazını kullandığını belirtmiştir.

4.2. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımına İlişkin Öz Yeterlik İnançlarına İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin BT kullanımına ilişkin öz yeterlik inançları ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 2.soru: “BT’ni kullanmada öğretmen için gerekli olan yeterlilikler açısından kendinizi hangi düzeyde görüyorsunuz?” şeklindedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö3: “Özel bir eğitim almadım. Ama kendim de küçüklüğümde beri kullandığım için, iç içe olduğum için teknolojiyle çocukların en azından nasıl anlayacağını veya nelere

dikkat edeceğine dikkatlerini çekeceğini biliyorum.. Bu yönde kendimi bildiğim şeyleri, çocuklara uyan araştırıyorum öğreniyorum ben de aynı zamanda kullanıyorum teknolojileri”

Ö5: “Yani açıkçası dört veririm. Hala tam olarak hani %100 etkin olarak kullandığımı söyleyemem. Ama beş üzerinden düşünürsek 4,3 buçuk dört verebilirim.”

Ö6: “Yani bunu üçe ayıracak olursam kötü, orta, iyi diye orta seviyede görüyorum.”

Ö7: “Sadece bilgisayarda biliyor projeksiyondur kullanmayı biliyorum. Sadece onlarda yani çok böyle aman aman değil. Kısıtlı derecede.”

Ö12: “yani orta diyebilirim. Hani çok iyi değilim ama teknoloji kullanımı açısından ama kötü de değilim. Yani zaman zaman sorunlarımı kendim halledebiliyorum.”

Ö13: “Ben iyi düzeyde görüyorum yani çok iyi varsa çok iyi de yapabilirsiniz. Kendim zaten teknolojiyi yakınım birazcık ben de uğraştım”

Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde öz yeterlik algıları orta düzey olan öğretmenlerin daha fazla olduğu görülmektedir. Öz yeterlik algısı yüksek olan öğretmenlerin cevaplarına göre, geçmişten gelen teknolojik ilgi ve yatkınlık öz yeterlik algısının yüksek olmasını sağlayabiliyor. Öz yeterlik algıları daha çok orta düzey olan öğretmenler BT teknolojilerini gündelik hayattaki kullanım şekliyle kullandıklarını belirtmişlerdir.

4.3. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımına Yönelik Eğitim Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Okul öncesi öğretmenlerinin BT kullanımına yönelik eğitim konusunda görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın üçüncü alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 3. Soru : “Daha önce BT ile ilgili hizmet içi eğitim, kurs ya da seminer aldınız mı?” ve 4.soru “BT’ni kullanmak için öğretmenlere eğitim verilmeli mi? Ne kadar sıklıkla verilmeli?” şeklindedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö2: “eğitim almadım...kesinlikle verilmeli... Zaten şimdi dönemimizde bilgisayar çok önemli bir yerde açıkçası..”

Ö3: “hayır almadım...İllaki, illaki bence alınması gerekiyor. Bence hani devlet bu konuda yani milli eğitim kapsamında eğitim düzeyinde öğretmenlere de ayrıyeten kurslar verilmeli. eğitimler verilmeli ve öğretmenlerin bu teknolojiyi doğru kullanılmasına yönelik bir yönlendirme yapılmalı yani. Ne kadar bilsekte nasıl kullanılacağını çocukların psikolojik açıdan yani gelişim açısından nasıl kullanılması gerektiğini onlar daha iyi biliyor. Ben uzman olmadığım için onların bizi yönlendirmesi çok daha iyi olurdu en azından”

Ö5: “...eğitim almadım... açıkçası hem üniversitede hem mesleğe başlanıldığı zaman uygulamalı olarak bence bunun öğretmenlere verilmesi lazım”

Ö6: “...akıllı tahta ile ilgili aldım evet...evet verilmeli kesinlikle genel anlamda düşünecek olursam her tarafta zaten teknoloji üst boyutlara çıkıyor. Çok geliyor yani en azından sene başlarında öğretmenlerin sınıfta uygulayabilecekleri ve kullanabilecekleri teknolojik aletleri tanıtıp ve neler yapabilecekler bunlara yönelik etkinliklerle ilgili de yardımcı olunabilecek uygulamalar yapılabilir”

Ö14: “fatih projesi eğitimini aldım akıllı tahta...evet kesinlikle verilmeli son zamanlarda bakıyoruz teknoloji çok hızlı ilerliyor ve biz bunları yetişemiyoruz. Bunları yetişebilmek için bence öğretmenlere sürekli sürekli teknoloji ile ilgili yeni bir gelişme olduğu zaman bunun hemen akabinde bütün öğretmenlere bence eğitim verilmeli diye düşünüyorum”

Ö15: “fatih projesi eğitimine katıldım aldım eğitim...kesinlikle verilmeli tabii, tabii ki yani çünkü hani şimdi biz bu eğitimleri yeni başladığımız zamanlarda aldık tabii mesela şimdi benim okuluma 60 doğumlu 57 doğumlu öğretmenlerde var. Yani şimdi daha hani teknolojiye yatkın olduğunuzu düşünüyorum ben bu bireylerden, hocalarımızdan yani onların da hani daha çok kullanması için teknolojiyi bu eğitimlerin sık sık verilmesi çok faydalı olacaktır hem bize hem onlara”

Ö2: “Yılda iki defa verilse bence daha doğru olur dönem olarak eğitimin, eğitim sistemi ile ilgili olarak. Çünkü birçok şeyi nasıl söyleyeyim okullarda belki duymuyoruz belki yayınlanmıyor ama yılda iki defa bu gelişimsel konularla ilgili bir seminer verilmesi bence mantıklı”

Ö3: “bence temel olan şeyleri Hizmet içi eğitimle sağlanmalı. Diğer kalan mesela sonraki eklenecek olan şeyleri uzaktan eğitimle yapılabiliyor mesela Belli bir periyot halinde öğretmenlere uzaktan eğitim şeklinde verilebilir.”

Ö10: “Her sene örnek veriyorum bir on günlük bir eğitim yeterlidir.. Her sene başında veya işte dönem içinde verilebilir yani bir defa tekrar etmeyen bir öğretmenimiz yani imkanı olmayan bir öğretmenimizin unutmamasına sebep olacaktır örnek veriyorum şöyle ifade edeyim bir köy okulunda çalışıyor. Bugün eğitim aldı ama gittiği yerde uygulamayı yapamadı o onu unutacaktır çünkü uygulamadığı için unutmuş olacak. Ama tekrar edilse daha faydalı olacağını düşünüyorum yani”

Ö13: “bence düzey düzey olabilir yani şimdi okul öncesi öğretmenine farklı bir eğitim verilmeli şimdi orta okuldaki öğretmene farklı bir eğitim verilmeli çünkü hitap edecekleri kitleler aynı kitleler değil yaş düzeyleri aynı yaş düzeyleri değil okul öncesi çocuğuna daha oyunla ilgili şeyler olduğu için aslında okul öncesi öğretmenlerine daha bir programsal bilgiler verilebilir yani bence”

Okul öncesi öğretmenlerinin verdikleri cevaplar incelendiğinde 3 öğretmenin Fatih Projesi kapsamında akıllı tahta eğitimi aldıkları görülmüştür. Tüm öğretmenler üniversite eğitimlerinde temel bilgisayar eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlere bilişim teknolojileri eğitimi verilmesi konusunda tüm öğretmenlerin hem fikir oldukları görülmüştür. Öğretmenler, BT konusunda öğretmenlere verilmesi gereken eğitimlerin özellikle uygulamalı olması konusuna vurgu yapmışlardır. Çoğu öğretmen bu eğitimlerin belirli aralıklarla yenilenmesi ve bu sayede öğretmenlerin bilgi ve tecrübelerini tazelemeleri gerektiğini belirtmişlerdir.

4.4. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımının Öğretmen Üzerindeki Etkisi Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin BT kullanımının öğretmen üzerindeki etkisi hakkında görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın dördüncü alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 5. Soru : “BT kullanmada öğretmenin amacı nedir?”, 6.soru “Okul öncesi eğitimde BT kullanmanın öğretmen açısından avantajları nelerdir?” ve 7.soru “Okul öncesi eğitimde BT kullanmanın öğretmen açısından dezavantajları nelerdir?”

şeklindedir. Bu alt problem kapsamında alınan cevaplar üç başlık altında incelenmiştir: BT kullanmada öğretmenin amacı, BT kullanımının öğretmen açısından sağladığı avantajlar, BT kullanımının öğretmen açısından neden olduğu dezavantajlar.

4.4.1. BT Kullanmada Öğretmenin Amacına İlişkin Bulgular

BT kullanmada öğretmenin amacı konusunda bazı öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö3: “Hani önemli olan çocukların doğru kazanımlara, doğru yolda ulaşmasını sağlamak bence....”

Ö5: “açıkçası öğrenme kalitesini arttırma Daha fazla öğrenciye hitap etmek. Çünkü sınıfta tek çeşit çocuk yok. Çocukların hepsi birbirinden farklı öğrenme becerilerine sahip...”

Ö6: “ben dediğim gibi ulaşabilmek istediğim kazanımlara yönelik yardımcı olarak kullanıyorum.”

Ö7: “yani çocukların olabildiğince gerçekleşen deneyimlerine yakın yaşantılar geçirmesini sağlamak. ...”

Ö9: “Öğretmenin amacı çocuklara görsel olarak anlamalarına daha kolaylaştırmaya yardımcı olması...”

Ö12: “eğitimi daha etkili kılmak daha kolay bir şekilde eğitim de fazlaca uyarıcı sunmak çocuğa.”

Öğretmenlerden alınan cevaplar incelendiğinde, bilişim teknolojilerinin amaç değil araç olarak kullanılması ön plana çıkmaktadır. Öğretmenlerin tamamının amacına uygun kullanılan bilişim teknolojilerinin eğitime katkı sağlayacağı konusunda hemfikir oldukları görülmüştür.

4.4.2. BT Kullanımının Öğretmen Açısından Sağladığı Avantajlarına İlişkin Bulgular

BT kullanımının öğretmenlere sağladığı avantajlar konusunda bazı öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö3: “birincisi zaman zamanı çok daha etkili kullanabiliyorsunuz... hani akıllı tahtayı kullanarak veya telefonu kullanarak yani bunları kullanarak görsel materyaller kullanarak çocukların çok iyi bir şekilde somutlaştırma biliyorsunuz. Çocuklar çok daha anlayabiliyor. Bir ikincisi bu. Üçüncüsü aynı zamanda çocukların hani ilgisini çeken bir şey. Çocukların hoşuna giden bir şey...”

Ö4: “bilgisayar ve internet yani bilişim sisteminin kullanılması daha çok daha aşağıdaki okulların dediğim gibi çocukların daha çok bilgiye erişmelerini daha hızlı bir şekilde sağlıyor.”

Ö8: “işimizi başlı başına kolaylaştırır. Daha kolay vermemiz daha hızlı bir şekilde vermemizi sağlıyor çocuğa onu. Aynı zamanda çocuğa işte dikkati motive etmiş oluyoruz.”

Ö10: “görerek, duyarak işte yaşayarak öğrenme dediğimiz olayı sanki bilişim teknolojileri ile daha anlamlı kılıyor diye düşünüyorum süre kazancı da sağlıyor bana..”

Ö13: “..bence kağıt israfını önlüyor hem zamandan tasarruf ediyoruz hem işte ergonomik oluyor yani zamandan , paradan..”

Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğretmenlerin tamamının amacına uygun kullanılan bilişim teknolojilerinin eğitime katkı sağlayacağı konusunda hemfikir oldukları görülmüştür. Bilişim teknolojilerinin öğretmenlere sağladığı avantajlar alınan cevaplar doğrultusunda şu şekilde oluşmuştur: zamandan tasarruf, eğitimi ve öğretmenin işini kolaylaştırma, çocuklara farklı seçenekler sunabilme, materyal zenginliği sağlama, bilgiye erişimi kolaylaştırması, somutlaştırmayı kolaylaştırması, ilgi ve dikkat düzeyini artırması, öğrenme kalitesini artırması, anlık geri dönüt sağlanabilmesi ve daha fazla duyuya hitap edilebilmesi.

4.4.3. BT Kullanımının Öğretmen Açısından Neden Olduğu Dezavantajlarına İlişkin Bulgular

BT kullanımının öğretmen açısından neden olduğu dezavantajlar konusunda bazı öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö1: “...sadece dediğiniz ya daha yeni hani flasha takıp bilgisayardan izletip Veya televizyon izletip bunu yaparsak bir anlamı olacağını çok düşünmüyorum...”

Ö3: “...öğretmen bunu çok fazla alıştı zaman sonuçta bunlar elektrik denen şeyle çalışan, her zaman elinde olmayacak malzemeler başka bir yerde elinde bu malzemeler olmadığı zaman eğitim vermekte zorlanacaktır öğretmen o yüzden hani öğretmen her yönüyle öğretmen olmalıdır sadece teknolojiyle değil.”

Ö4: “...ne olabilir biraz daha öğretmeni tembelleştirebilir aslında..”

Ö5: “Bazen öğretmenler bilişim teknolojisi adı altında çocuklara direk o şarkıyı bir başkası açıp söyleyerek kendisi dinleniyor o sırada çocuklar da görseldekini izliyor. Hani öğretmen bir nevi dersten kaçmak için veya kafasını dinlemek için bunu bir kendini şey olarak görüyor ama buda çocuklarla arasında etkileşimi azaltıyor, güven bağını azaltıyor...”

Ö6: “...dokunarak öğrenmenin biraz önüne geçiyor. Yani bu da aslında öğretmenlerin elinde önüne geçirmememiz gerekiyor. Ama birazcık kolay kaçma olarak görülüyor gibi geliyor bana.”

Ö7: “...dezavantajı olacağını zannetmiyorum.”

Ö14: “...en büyük dezavantajı da, bence öğretmeni köreltmesi . bizzat yapabilmek yerine öğretmen kolay kaçıp direk işte bilişim teknolojileri sayesinde gösterirse, belki zamanla öğretmenin becerileri zamanla azalmaya başlayacaktır.”

Öğretmenlerden alınan cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin tamamının amacına uygun kullanılan bilişim teknolojilerinin eğitime katkı sağlayacağı konusunda hemfikir oldukları görülmüştür. BT kullanımının sağladığı bir çok faydanın yanı sıra bir öğretmen hariç diğer bütün öğretmenler, bilişim teknolojileri kullanımının öğretmenin kullanım şekline bağlı olarak olumsuz yönlerinin de olabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan bir öğretmen, BT kullanımının öğretmen açısından herhangi bir dezavantajı olmayacağını belirtmiştir. Diğer öğretmenler cevaplarında; öğretmenin kolay kaçması, sürekli bilişim teknolojileri kullanmanın alışkanlık yapması, öğretmenin tembelleşmesi, çocuklarla olan etkileşimi azaltması, öğretmenlik becerilerini köreltmesi ve öğretmenin ders esnasında tekrar ilgi toplama konusunda zorlanması gibi dezavantajların ortaya çıkabileceğini belirtmişlerdir.

4.5. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımının Öğrenci Üzerindeki Etkisi Hakkında Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri kullanımının öğrenci üzerindeki etkisi hakkında görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 8. Soru : “Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımının öğrenci açısından avantajları nelerdir?” ve 9.soru “Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımının öğrenci açısından dezavantajları nelerdir?” şeklindedir. Bu alt problem kapsamında alınan cevaplar iki başlık altında incelenmiştir: BT kullanımının öğrenci açısından sağladığı avantajlar, BT kullanımının öğrenci açısından neden olduğu dezavantajlar.

4.5.1. BT Kullanımının Öğrenci Açısından Sağladığı Avantajlara İlişkin Bulgular

BT kullanımının öğrenci açısından sağladığı avantajlar konusunda bazı öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö4: “Öğrencilerin merak duygusunu daha çok arttırdığını düşünüyorum. Öğrenci daha çok merak ediyor veya ilk gördüğü bir cihazı hani böyle daha meraklı inceliyor daha konuya daha çok verimli yaklaşıyor daha heyecanlı yaklaşıyor böyle daha çok dinliyor.”

Ö5: “çocuklar kesinlikle daha fazla katılım sağlıyor. Belki ilgisini çekmeyen bir konu atıyorum normalde diyelim ki penguenlerden bahsediyoruz. Penguen deyince dikkatini çekmeye biliyor. Ama onunla ilgili bir şey gösterdiğim zaman bir şey izlettiğim zaman hatta gerçek belgeseller izlettiğim zaman daha fazla dikkatlerini çekip hatırlayabiliyorlar..”

Ö6: “anında görüntü sağlayabiliyoruz çocuklara yani mesela bir sanatçıyla ilgili bir öğrencim geçen gün geçen sene Barış Manço ile ilgili soru sordu o an sabah şarkılarını falan açıyorduk. Öğretmenim dedi ben fark ettim hani hiç görmedim dedi. Tabi ki dedim hemen açalım bakalım inceleyelim. O an hemen akıllı tahtadan Barış Manço görselini açtum işte yüzüklerine, saçına onu inceledik ondan sonra şarkılarını dinledik. Videolarını izledik hani çok hızlı dönüş sağlamış oldum. Buda ilgisini köreltmeden anında cevaplanmasını sağladı. O açıdan gayet faydalı olduğunu düşünüyorum.”

Ö9: “masada mesela 1,2 etkinlikten sonra işte böyle biraz sıkılıyorlar sıkıldınız mı hadi çizgiye geçin diyorum. Direk akıllı tahta üstünde bir iki dansımız var böyle. Zumba var çocuk zumbası her gün mesela böyle bir toplam 10 dakika boyunca üç beş tane dans ediyoruz o 10 dakika. Eğlenceli böyle çocuklara verdiğim yani bir teneffüs verdiğimi düşünüyorum onlara. Hadi bakalım işte tekrar masa başına geçiyoruz sonra kaldığımız yerden devam ediyoruz.”

Ö11: “...hayvanlardan örnek verecek olursak ben Şırnak’ın dağında bir çocuğa işte ülkemizde göremeyeceğimiz bir hayvan ne olabilir işte zebra. Çocuk Şırnak’ın dağında yani Şırnak’ta da değil Türkiye’de zebra’yı göremez onu ben bilgisayardan göstersem veya projeksiyondan işte artık akıllı tahta bundan göstersem sesini dinletsem onun ne yediğini ne içtiğini nasıl bir hayat sürdüğünü bunu çocuğa öğretsem bu bilişsel bir gelişim değildir? Bilişsel bir gelişimdir. Bu yönden faydalı”

Ö14: “hani çocuk şimdi, biliyoruz şimdi çocuğun kendi halinde küçük bir dünyası vardır kendi mahallesi vardır ama çocuk da bu bilişim teknoloji sayesinde dünyanın her tarafına gidebiliyor. Bizzat gitmese bile dünyanın her tarafındaki çocuğu kendi hayatlarına kadar görebiliyor. Kendisinin haricinde dünyada başka insanların da olabileceğini de düşünüyor. Yani hayatın sadece kendisini ve kendi yakın çevresinden ibaret olmadığını anlıyor ve çocuk bu sayede daha bir küresel dünyaya uyum sağlamış oluyor.”

Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara göre, okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımının öğrenci açısından olumlu ya da olumsuz yönleri olabildiği görülmektedir. Katılımcı tüm öğretmenler bilişim teknolojileri kullanımının amacına uygun bir şekilde ve uygun sürede kullanıldığında çocuklara birçok konuda avantaj sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Bilişim teknolojileri kullanımının çocukların öğrenmelerini kolaylaştırdığı, ilgi ve dikkat sürelerini arttırdığı, öğrenmelerinde kalıcılığı sağladığı, merak ettikleri bir şey hakkında anında dönüt verilebilmesini ve farklılıkları ve tüm dünyayı tanımasını sağladığı görülmektedir. Ayrıca öğretmenler bilişim teknolojileri sayesinde çocukların derslerde daha çok eğlendiğini, sürece aktif olarak katıldıklarını ve yaratıcılıklarının geliştiğini belirtmişlerdir.

4.5.2. BT Kullanımının Öğrenci Açısından Neden Olduğu Dezavantajlarına İlişkin Bulgular

BT kullanımının öğrenci açısından neden olduğu dezavantajlar konusunda bazı öğretmenlerin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö4: “olumsuz etkiler bırakacağını düşünmüyorum ya zaten. Bence olumsuz etki bırakmaz çocukları üzerinde.”

Ö5: “..çocukların zihninde şu şekilde farklı kalabiliyor, artık evde de televizyon izliyoruz. Okulda da şimdi projeksiyon işte veya bir şeyler izliyoruz. Bu çocuğun zihninde televizyon tamamen olumlu bir şeymiş, telefon tamamen olumlu bir şeymiş gibi de kalabiliyor. Yani olumsuz işte olumlu hedeflenirken olumsuz olarak da desteklenebiliyor çocuk.”

Ö7: “..günlük yaşam deneyimlerinden çocuk biraz uzaklaşır. Sosyallikten birazcık uzaklaşıyor.”

Ö8: “Teknoloji bağımlılığını arttırıyor çocukların. Özellikle mesela ani kahvaltılık saatinde bile hani küçük kısa bir çizgi film açtım çocuklar oyalansın falan diye düşündüğümüzde çocuklar kesinlikle hani yemeği falan bırakıp direk oraya kanaliz oluyorlar...hani eğitici videoyu bile oradaki yayın akışımızda olduğu için onlar çocukları zihinsel olarak yoruyor ve zarar veriyor sonuçta.”

Ö10: “yani kendi çocuğumdan örnek vereyim. Bazı davranışları değişebiliyor devamlı tablettir telefondur bilgisayardır oynadı uğraştığı için zihinsel gelişimini belki etkileyebiliyor sosyal becerisini, sosyal davranışlarını etkileyebilir devamlı onlarla iç içe olur. Arkadaş ortamından uzaklaşır. Anne baba ile muhabbeti azalır diye düşünüyorum.”

Ö12: “..çok uzun süre kullanıldığı zaman uyumsuzluk, saldırganlık filan yaratabiliyor enerji atamadıkları için.”

Ö15: “hani öğrenciyi olumsuz etkileyebilecek bir içerik olabilir. Bizim kontrolümüzde olan bir şey değil. Biz videoyu hani izlemiştir ama bizim için problem olmayabilir. Çünkü yaş düzeyinden dolayı ama çocuk izlediği zaman bunu olumsuz kendine örnekler görebilir yani mesela bir anda yalan söylüyordur ve yalanla bir şeyden

kurtulabiliyordur. O şey ama biz bunu fark etmemişizdir, ciddiye almamışızdır. Yalan olduğunu bildiğimiz için. Ama öğrenci o yalan söylemeye kendini bu şekilde kurtulabilir diye örnekleme yapmış olabilir. Bu yüzden bu şekilde bir zararları olabilir diye düşünüyorum.”

Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara göre, okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımının öğrenci açısından olumlu ya da olumsuz yönleri olabildiği görülmektedir. Katılımcı tüm öğretmenler bilişim teknolojileri kullanımının amacına uygun bir şekilde ve uygun sürede kullanıldığında çocuklara birçok konuda avantaj sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmenlere bağlı olarak bilişim teknolojilerinin çok fazla ya da yanlış kullanıldığı durumlarda ise çocuklar üzerinde olumsuz etkileri olabileceğini ifade etmişlerdir. Bu konuda öğretmenler çocuklarda; asosyallik, gerçeği ve hayali ayırt edememe, teknoloji bağımlılığı, bilişim teknolojilerin tamamen faydalı olduğu düşüncesi, enerji boşalımının sağlanamamasından kaynaklı saldırganlık ve uyuşukluk, olumsuz içeriklere maruz kalma ve dolayısıyla olumsuz davranışlar gelişmesi gibi sorunlar çıkabileceğini belirtmişlerdir.

4.6. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımında Dikkat Ettikleri Hususlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri kullanımında dikkat ettikleri hususlar nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 10. Soru “Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojilerini hangi etkinliklerde kullanıyorsunuz ve nelere dikkat ediyorsunuz?” şeklindedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö3: “Öncelikle mesela hazırladığım etkinlikleri hazır değil kendim hazırlamam gerekiyor. Aksi taktirde hazır olarak kullandığım etkinlikler veya görseller çocuğa yönelik olmayabiliyor ya da benim çocuklarıma yönelik olmayabiliyor benim çocuklarıma gelişim düzeyine yönelik olmayabiliyor.”

Ö5: “Birincisi süresine çok dikkat ediyorum. Mümkün merteye ilgilerini çekecek kadar kısa, kesinlikle uzun tutmuyorum. İkincisi çocukların olumsuz olarak etkilenebileceği hiçbir şeyi açmamaya çalışıyorum izletmemeye veya söylememeye, dinletmemeye

çalışıyorum...telefon ellerinin altında olduğu için sürekli çocukların, ulaşabildiği bir şey olduğu için telefonu mümkün mertebe kullanmamaya çalışıyorum ki çok fazla hani telefona bir sempatici oluşmasın diye. Bu yüzden sadece projeksiyon ve bilgisayarı daha çok kullanmaya çalışıyorum video izleteceksem.”

Ö15: “yani hazırlık sürecinde aslında içeriği İyice yani araştırmak zorundayız yani çocukların bir de çocuk gibi düşünmek önemli. Şimdi bize göre problem olmayan durumlarda çocuk için bir örnekleme olmuş olabiliyor işte. çocuğun seviyesi ile hazırlamamız gerekiyor. Alacağımız önlemler bunlar olabilir.”

Okul öncesi öğretmenlerinin cevapları incelendiğinde dikkat ettikleri hususlarda ortak görüş; kullanılan görselin, uygulamanın ya da sesin içeriği olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında etkinliklerde bilişim teknolojilerinin kullanımında, çocukların gelişim düzeyine ve kullanılan materyalin uygulamadaki süresine dikkat ettikleri belirlenmiştir.

4.7. Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin BT Kullanımında Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın yedinci alt problemi “Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojileri kullanımında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmanın yedinci alt problemine yönelik olarak görüşme formunda yer alan 11. Soru : “Okul öncesi eğitimde BT kullanırken sorun yaşıyor musunuz? Bu sorunlar nelerdir?” şeklindedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö3: “Mesela ilk Aklıma gelen altyapı sorunları. Her yer Türkiye’nin her yeri aynı değil. Öncelikle bu büyük bir sorun oluyor. İnternete ulaşamamak büyük bir sorun oluyor eğer bu cihaz bozulduğunda, arıza verdiğinde bu sefer onu tamir ettirmek ya da onarmak hani ben bir yere kadar yapabiliyorum mutlaka servis gelmesi lazım. Bu seferde zaman kaybı oluyor. Bu tür sıkıntılar yaşıyoruz.”

Ö5: “Bazen, bazı çocukların dikkatini çekmeye biliyor ve onların dikkatini çekilmediği zaman, ki genellikle toplu olarak yaşanan etkinlikler olduğu için, bilişimi kullanırken. dikkati çekilmeyen çocuk başka şeylerle ilgilenip o anda diğerlerinin de dikkati de dağılabiliyor.”

Ö8: “Kendi bilgisayarımı her gün kendi bilgisayarımı götürüyordum. Hani bir şeyler vereceksem o gün içerisinde. Onun dışında internetin mesela olmaması. Her okulda internet yok o tür konularda zorluk yaşanabiliyor. Yeterli değil materyal sayısı.”

Ö9: “..eski okulumda projeksiyon odası vardı biz on tane sınıftık anaokulunda çalışıyordum. Hani on sınıf o sınıfın boş olmasını bekliyorduk. Hani çocuklara eğer bir şey izletmek istiyorsam ya da 1,2 resim bir şey eğitici video bir şey göstereceksem hani günde bir kere yani o 10 dakika boşluğunu ya buluyorduk ya bulamıyorduk.”

Ö12: “Herhangi bir sorun yaşamıyorum. Zaten gereken teknik desteği okulumuz idarecileri ya da hizmetli arkadaşlar falan veriyorlar. Boş oda sıkıntı vardı. Onun dışında herhangi bir sorun yaşamıyorum hayır.”

Ö15: “Bir şey merak edildiği zaman sınıfta, bunu telefondan veya bilgisayardan açtığım zaman öğrencilerin hangi sınıf yönetimi bakımından sıkıntı yaşaya biliyoruz neden? Çünkü ekranda görmek isteye biliyorlar. O an için birinin fazla güdüleri olmuş olabiliyor bi an da koşarak sınıfın içinde o videoyu ilk sırada izleme şeyine girmiş oluyorlar. Daha sonra birbirleri arasında yetişme olabiliyor. Hani ekranlarım küçük olduğu için söylüyorum bunu. Yani bu şekilde bu şekilde bir olumsuzlukları oluyor.”

Okul öncesi öğretmenlerinin cevapları incelendiğinde çoğunluğun alt yapı eksikliği konusunda sorun yaşadıkları görülmektedir. Öğretmenler, okullarda internet olmaması ve elektrik kesintilerinden dolayı sorunlar ortaya çıkabildiğini belirtmişlerdir. Bunun haricinde özellikle kalabalık sınıflarda sınıf yönetimi ve dikkat toplama konusunda bazı öğretmenlerin sorun yaşadığı görülmektedir. Ayrıca bazı öğretmenler cihazlardan kaynaklı teknik destek konusunda sıkıntılar olduğunu belirtmişlerdir.

4.8. Öğretmenlerin Önerilerine İlişkin Bulgular

Son olarak okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımı ve bu çalışma ile ilgili öğretmenlerin öneri ve görüşleri alınmıştır. Bazı öğretmenlerin öneri ve görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Ö3: “Bence bu konu üzerinde düşünmeniz güzel bir araştırma olmuş. Öncelikle size teşekkür ediyorum bu önemli bir konu. Çünkü gelecek artık teknoloji ile iç içe. Çocukların ve öğretmenlerin bunları öğrenmesi çok önemli. Nasıl öğretmesi gerektiğini

de öğrenmesi çok önemli. Bence eğitim projesi kapsamında olarak bu türü şeyleri daha çok böyle yöneliyoruz ve bu bunu kullanmamız gerekiyor. Çünkü çocuklar artık bunu istiyor bunu seviyor bunu kullanıyor. Hayatta bizde kullanıyoruz bindiğimiz arabalarda, gittiğimiz hastanelerde olsun başka bir bankalar da olsun bir yerde olsun nereye gidersek gidelim teknoloji her zaman elimizin altında. Artık bunu kullanmayı bilmediğimiz zaman hiç bir şeye yaramıyor, hiçbir ilerleme kaydedemiyoruz. Bu yüzden bunları öğrenmede ve daha iyi bir nesil ve daha yeni bir toplum olmalıyız.”

Ö6: “Hani teknoloji zaten kesinlikle arka plana atamayız. Zaten günümüz buna müsait değil ki hepimizin elinde akıllı telefonlar ve bilgisayarlar varken çocuklardan bunu mahrum asla edemeyiz. Hani bunu da eğitimde kullanılması bence çok faydalı ama yeteri kadar dozunda hani sadece eğitim dediğimiz şeye teknolojiye yüklememiz gerekiyor hani öğretmenler olarak biraz sorumluluk alıp hani teknolojiyi bize yardımcı olabilecek şekilde kullanmamız gerekiyor. Bu şekilde kullanmazsa yani öğretmen yerine teknoloji değil de öğretmene yardımcı yada öğrenciye yardımcı olarak kullanabildiğimiz sürece bence çok faydalı.”

Ö7: “Yani şu şekilde ben daha fazla yaygınlaştırılmasını, yani yaygınlaştırılması gerektiğini düşünüyorum. Özellikle elverişsiz ortamlarda yani milli eğitime mesela benim bulunduğum şehirde de, her yıl ödenek geliyor. Belli bir maddi destek geliyor. Ama bu gelen maddi destekler yani gereksiz şeylere harcanıyor. Gereksiz şeylere harcanmaktansa, yani bilişim teknolojilerine bence ağırlık verilmesi gerekiyor. Artık akıllı tahtası olmayan okul kalmamış olması lazım. Yani yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum ve öğretmenlerin de bu konuda düzenli eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum..”

BÖLÜM V

TARTIŞMA – SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmaya ait tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanmada en çok akıllı tahta ve bilgisayar cevapları verdikleri görülmüştür. Benzer şekilde bir çok araştırmada özellikle bilgisayar, televizyon ve projeksiyon cihazının derste en fazla kullanılan teknolojiler olduğu görülmüştür (Adıgüzel, 2010; Aktay & Aktay, 2015; Demir, 2015). Bunların dışında, fotokopi makinası/yazıcı, projeksiyon cihazı, ses sistemi, tepegöz cihazı, tablet/akıllı telefon ve televizyon gibi cihazların da kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin özellikle bilgisayar kullanmaları, bu cihazın gündelik hayatın her alanında olmasından, erişim kolaylığından dolayı olabilir. Benzer şekilde; Halmatov vd. (2017) öğretmenlerin teknolojik materyaller olarak bilgisayar, projeksiyon cihazı ve tablet bilgisayarları tercih ettiklerini belirtmiştir. Kuzgun & Özdiñç (2017) ise öğretmenlerin etkinliklerde kullandıkları teknolojileri geleneksel teknoloji ve yenilikçi teknoloji olarak ikiye ayırdığını belirtmiştir. Öğretmenlerin en fazla kullandıkları teknolojilerin ise internet, bilgisayar ve projeksiyon cihazı gibi geleneksel teknolojik aletler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma bulgularına göre okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojileri konusunda öz yeterlik algısını orta düzey olarak gören öğretmenlerin daha fazla olduğu görülmüştür. Öz yeterlik algısı orta düzey olan öğretmenler, bilişim teknolojilerini gündelik hayatta kullandıkları şekliyle sınıflarında kullanmalarının yanı sıra teknolojinin eğitime entegre edilmesi konusunda kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Koç (2014) öğretmenlerin okul öncesi sınıflarda teknoloji kullanımına yönelik tutumlarını incelediği çalışmasında, birçok öğretmenin öğretimde teknolojiyi etkin biçimde kullanabilmek için kendilerini yetersiz hissettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Öz yeterlik algısı yüksek olan öğretmenlerin, geçmişten gelen teknolojik ilgi ve yatkınlıkları bu konudaki algılarının yüksek olmasını sağlıyor olabilir. Benzer bir çalışmada ise okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun teknik becerilerinin ve özgüvenlerinin öğretimde teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmak için kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır (Halmatov vd., 2017). Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojisi olarak daha çok bilgisayar kullanmaları ve bilgisayar konusunda temel becerilere sahip olduklarını düşünmeleri, eğitimde bilişim teknolojileri kullanma konusunda kendilerini bu konuda yeterli hissetmelerini sağlamaktadır (Kartal & Güven, 2006; Ergin, Akseki & Deniz, 2012; Doğan & Tatık, 2014).

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin çoğu, bilişim teknolojileri ile ilgili herhangi bir eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin genel olarak lisans eğitimlerinde temel bilgisayar eğitimi aldıkları ve 3 öğretmenin ise Fatih Projesi kapsamında akıllı tahta eğitimi aldıkları görülmüştür. Öğretmenlerin tamamı, bilişim teknolojilerinin eğitimde etkin olarak kullanılabilmesi için öğretmenlere eğitim verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenlerinin teknoloji ve teknolojik araçları kullanma ve başarılı uygulamalar konusunda beklentileri karşılayabilmeleri için eğitime ihtiyaçlarının olduğu açıktır (NAEYC, 2012). Benzer bir çalışmada, öğretmenler bilgisayar teknolojisinin faydalarını bildiklerini ve teknolojiyle ilgili daha fazla eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir (Sak, Feyza Tantekin Erden ve Esmeray, 2016). Öğretmenler teknolojinin kendilerine kolaylık sağlayacağını düşünmelerine rağmen teknolojinin eğitime entegre edilmesi yönünde zorluk yaşayabiliyorlar. Bunun için öğretmenlerin de ders dışındaki zamanlarda kendilerini yetiştirme gayreti içerisinde olmaları gerekir. Öğretmenlerin teknolojiden yararlanma konusunda yeterli bilgi ve birikime sahip olabilmeleri için belli aralıklarla hizmet içi eğitim ve seminerlerle bilgilendirilmeleri ve teknolojiyi kullanmaya özendirilmeleri faydalı olacaktır (Karadeniz, 2014). Kol (2012) çalışmasında, yeterli derecede teknoloji kullanma becerisine sahip olan, kullanılacak yazılımların seçimini doğru yapabilen, ihtiyaç duyduğu teknolojik materyalleri hazırlayabilecek birikimi olan, teknolojinin eğitimde araç olduğunun, amaç olmadığı farkında olabilen ve çocukların teknolojik araç gereçlere olan ilgilerini eğitime yönlendirerek onların heyecan ve isteklerini eğitici biçimde kullanabilen öğretmenin, teknolojik araç gereç kullanımı ile verilen eğitimin niteliğini arttırabileceğini belirtmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerine göre bilişim teknolojilerinin amaç değil araç olarak kullanılması gerekmektedir. Öğretmenlerin tamamı, amacına uygun kullanılan bilişim teknolojilerinin eğitime katkı sağlayacağını belirtmişlerdir. Çocuğun eğitimden en iyi şekilde yararlanabilmesi için bilgisayar etkinlikleri ile eğitimin amaçları bütünleştirilmelidir. Bilgisayar, değerli bir öğrenme aracı olarak görüldüğünde ve günlük programa entegre edildiğinde, çocuklara problem çözme, soyut düşünmenin gelişimi, kavramları anlama gibi kazanımlar sağlamanın yanı sıra zengin öğrenme deneyimleri de kazandırabilir (Arnas, 2005). Parikh ve Shillady (2012) bu konuda, teknolojinin gelişimsel olarak uygunluk ölçütleri ve bunlarla ilgili uygulamaların mevcut görünümünü desteklemek için kullanılması gerektiğini belirtmiştir.

Öğretmenlerden alınan cevaplar incelendiğinde, okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanmanın öğretmen açısından avantajları arasında en çok, eğitimi ve öğretmenin işini kolaylaştırması olduğu görülmüştür. Karadeniz (2014) ile Kuzgun ve Özdiñç (2017) çalışmalarında da teknoloji kullanmanın öğretmenin işini kolaylaştırdığı, iş yükünü azalttığı ve zaman kazandırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra bilişim teknolojilerinin kullanılmasının; çocuklara farklı seçenekler sunabilme, materyal zenginliği sağlması, bilgiye erişimi kolaylaştırması, somutlaştırmayı kolaylaştırması, çocukların ilgi ve dikkat düzeyini artırması, öğrenme kalitesini artırması, anlık geri dönüt sağlanabilmesi ve daha fazla duyuya hitap edilebilmesi gibi avantajların olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanmak, eğitimin niteliğinin önemli ölçüde artırmakta ve teknoloji sayesinde eğitim içeriklerinin çok çeşitli şekilde sunulabilmesi sağlanmaktadır (Wainwright & Linebarger, 2006; Güleş, Kuzu & Polat, 2013). Yapılan birçok araştırma en fazla verimin en az zamanda alınması konusunda bilişim teknolojilerinin yararlarını göstermektedir (Ar-Zafer, 2016; Balkı, 2016; Çiçekli, 2014; Demir, 2015; Gök, 2010; Kartal & Güven, 2006; Önal, 2014; Sayan, 2016; Turaç, 2011).

Öğretmenler BT kullanımında tüm bu olumlu yönlerin yanı sıra, öğretmenin kullanım şekline bağlı olarak öğretmen açısından olumsuz durumların da olabileceğini belirtmişlerdir. Özellikle bilişim teknolojilerinin çok fazla kullanıldığı durumlarda; çocuklarla olan etkileşimin azalması, öğretmenin tembelleşmesi, mesleki becerilerin körelmesi ve öğretmenin sürekli kolaya kaçma düşüncesi gibi dezavantajların çıkabileceği görülmüştür. Benzer çalışmalarda, bilişim teknolojilerinin dengesiz ve aşırı

kullanıldığı durumlarda olumsuz durumların ortaya çıkabileceği görülmektedir (Gök, 2010; Halmatov vd., 2017; Haugland, 1999; Kuzgun & Özdiç, 2017).

Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplara göre, okul öncesi eğitimde bilişim teknolojileri kullanımının öğrenci açısından olumlu ya da olumsuz yönleri olabildiği görülmektedir. Katılımcı tüm öğretmenler, bilişim teknolojileri kullanımının amacına uygun bir şekilde ve uygun sürede kullanıldığında çocuklara birçok konuda avantaj sağlayabileceğini belirtmişlerdir. Kol (2012) çalışmasında bilgisayar destekli öğretimin geleneksel öğretim yöntemlerinden daha etkili olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı bilişim teknolojileri sayesinde öğrencilerin ilgi ve dikkat sürelerinin arttığını belirtmişlerdir. Merak duygusunun çok yoğun yaşandığı okul öncesi eğitim döneminde çocuklar bu tür teknolojik cihazları oldukça merak etmekte ve ilgi duymaktadır (Simsar & Kadim, 2017). Ayrıca bilişim teknolojileri kullanımının çocukların öğrenmelerini kolaylaştırdığı, öğrenmelerinde kalıcılığı sağladığı, merak ettikleri bir şey hakkında anında dönüt verilebilmesini ve farklılıkları ve tüm dünyayı tanımasını sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Can-Yaşar, İnal, Uyanık ve Kandır (2012) teknoloji kullanımı sayesinde eğitim kalitesinin artacağını ve her çağıdaki çocuğun gelişimlerine katkı sağlamak için zorunlu olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler bilişim teknolojileri sayesinde çocukların derslerde daha çok eğlendiğini, sürece aktif olarak katıldıklarını ve yaratıcılıklarının geliştiğini belirtmişlerdir. Bilişim teknolojilerinin çocuklar üzerindeki olumlu etkileri, benzer çalışma sonuçlarında da yer almaktadır (Alpar, Batdal & Avcı, 2007; Halmatov vd., 2017; Kaçan & Kimzan, 2017).

Öğretmenlere bağlı olarak bilişim teknolojilerinin çok fazla ya da yanlış kullanıldığı durumlarda ise çocuklar üzerinde olumsuz etkileri olabileceği görülmüştür. Bu konuda öğretmenler çocukların; asosyallik, gerçeği ve hayali ayırt edememe, bağımlılık, enerji boşalımının sağlanamaması ve olumsuz içeriklere maruz kalma gibi sorunlarla karşılaşabileceğini ifade etmişlerdir. Halmatov vd. (2017) çalışmasında, teknolojik malzemelerin gereksiz yere veya gereğinden fazla kullanıldığında çocukların sosyalleşmesine ve teknolojiye bağımlı hale gelmesine sebep olacağını ifade etmiştir. Bilişim teknolojilerini eğitim öğretim sürecinde, eğitmeni kontrolünde kullanılmadığı zaman olumsuz etkiler meydana gelmektedir. Bu teknolojilerin dengesiz kullanılması durumunda öğrencilerde bağımlılık yapabileceği görülmüştür. Bu yüzden öğrencilerin yararı için bütün teknolojik araçların kullanımına dikkat etmek gerekiyor. Haugland

(1999) bilgisayarların eğitim sürecindeki etkinliklerde ve her yerde kullanılmasının uygun olmadığını belirtmiştir. Kuzgun ve Özdiç (2017) eğitim öğretim sürecinde dengesiz teknoloji kullanmanın öğrenci üzerinde teknolojik bağımlılık, iletişim zayıflığı ve asosyalleşme gibi olumsuz etkilere neden olduğunu belirtmiştir.

Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanırken; kullandıkları görselin, uygulamanın ya da sesin içeriğine dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca kullanılan teknolojik cihazın, uygulamadaki süresine ve çocukların gelişim düzeyine uygunluğunu da göz önünde bulundurarak etkinlikleri planladıkları görülmüştür. Benzer bir çalışmada Simsar ve Kadim (2017) öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanırken; çocuklara, kültürel değerlere ve fiziksel ortama uygun, öğretime yardımcı ve anlaşılır nitelikte olmasına ve ayrıca kullanım süresine dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Arnas (2005) sınıf içi etkinliklerde kullanılacak internet sitelerinin, çocukların gelişimine uygun olup olmadığını, öğretmen tarafından önceden incelenmesi ve değerlendirmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğretim sürecinde kullanılacak teknolojik malzemelerin uygun zamanda ve zamandan tasarruf etmek için ve kesinlikle doğru bir şekilde kullanılması gerektiği düşünülmektedir (Halmatov vd., 2017). Sanal ortamın uçsuz bucaksız bir deniz olduğu ve her türlü olumlu ya da olumsuz içerik barındırması, görsel ve işitsel birçok kaynağın farklı yaş gruplarına hitap etmesinden dolayı bu durum oldukça önemlidir. Öğretmenin kullandığı materyali ya da görseli önceden incelemesi ve kendisinin hitap ettiği yaş grubunun gelişimsel özelliklerini göz önünde bulundurarak değerlendirmesi bu noktada önemlidir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara bakıldığında, çoğunluğu alt yapı eksikliği konusunda sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Okullarda internetin olmaması ve elektrik kesintileri nedeniyle bilişim teknolojilerinden yararlanma konusunda sorunlar yaşandığı ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde Kartal ve Güven (2006) ile Kaçan ve Kimzan (2017) okul öncesi eğitim birimlerinde, bilgisayar teknolojilerine erişim ve kullanımın kısıtlı olduğu belirtilmiştir. Simsar ve Kadim (2017) ise öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanırken; olanakların yetersiz olması, kalitesizlik, kullanım zorluğu, öğretmenin kendini yetersiz hissetmesi, bilgisayara virüs girmesi, okuldaki internetin yavaş ve çoğu siteye erişim engeli olması gibi çeşitli konularda problem yaşadıklarını belirtmiştir. Ayrıca kalabalık sınıflarda sınıf yönetimi ve dikkat toplama, cihazlardan kaynaklı teknik destek konusunda bazı öğretmenlerin sorunlar

yaşadığı görülmüştür. İliş (2006) okul öncesi eğitim kurumlarında bilgisayar derslerini yürüten bilgisayar öğretmenlerinin 6 yaş çocuklarının dikkatlerini toplamada zorluklar yaşadıklarını belirtmiştir. Bu araştırma sonuçlarına benzer şekilde birçok araştırmada öğretmenlerin öğretim süreci içerisinde bilişim teknolojilerini kullanırken bazı sorunlarla karşılaştıkları görülmüştür (Aktay & Aktay, 2015; Ar-Zafer, 2016; Aral, Bütün, Ünlü, Erdoğan & Ünal, 2007; Balkı, 2008; Demir, 2015; Görmez, 2012; Kır, 2012; Kiper, 2008; Yaprak, 2009).

5.2. Öneriler

5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler

1. Okul öncesi eğitimde bilişim teknolojilerinin kullanımının öğretim sürecine, çocuklara ve öğretmene sağladığı olumlu katkılar göz önüne alındığında, tüm okul öncesi kurum ve sınıfların teknik alt yapı ve teknolojik materyal bağlamında erişimlerinin sağlanması önerilmektedir.
2. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin, teknoloji konusunda eğitim ve kullanım durumları incelenerek öğretmenlere yönelik eğitimler düzenlenmesi ve bu eğitimlerin sürekli tekrar edilerek öğretmenlerin yenilenen teknolojiler ve bu teknolojilerin kullanımı konusunda tekrar bilgilendirilmesi önerilmektedir.
3. Eğitim öğretim sürecinde kullanılacak farklı bilişim teknolojileri konusunda öğretmenlerin bilinçlendirilmesi önerilmektedir.
4. Eğitim öğretim sürecinde bilişim teknolojileri kullanılırken, çocukların gelişim düzeyi ve bireysel farklılıkları göz önüne alınarak etkinlikler planlanması önerilmektedir.
5. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde, eğitim öğretim süreçlerinde kullanılacak farklı bilişim teknolojileri ile ilgili uygulamalı eğitimler verilmesi önerilmektedir.

5.2.2. Genel Öneriler

1. Eğitim öğretim süreçlerinde kullanılacak bilişim teknolojilerinin avantajları ve dezavantajları ile ilgili olarak tüm paydaşların (öğretmen, okul yöneticileri ve aileler) bilinçlendirilmesi önerilmektedir.

2. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini eğitim öğretim anlamında etkili bir şekilde kullanmaları için teşvik edilmeleri önerilmektedir.
3. Okullara sağlanacak olan/sağlanan teknolojik materyaller hakkında öğretmenlerin yanı sıra okul yöneticileri ve personelinin de bilinçlendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV). 22 Mayıs 2019 tarihinde <https://www.acevokuloncesi.org/ogrenme-ortami/fiziksel-ortam> adresinden alınmıştır.
- Adıgüzel, A. (2010). İlköğretim okullarında öğretim teknolojilerinin durumu ve sınıf öğretmenlerinin bu teknolojileri kullanma düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*(15), 1-17.
- Akkoyunlu, B. (1996). Bilgisayar okuryazarlığı yeterlilikleri ile mevcut ders programlarının kaynaştırılmasının öğrenci başarı ve tutumlarına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(12), 127-134.
- Aktay, S., & Aktay, E. G. (2015). İlkokullarda teknoloji eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(19), 17-44.
- Aktepe, V. (2011). Sınıf öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar kullanımına ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 75-92.
- Alkan, C. (2005). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alpar, D., Batdal, G., & Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*(7), 19-31.
- Aral, N., Bütün, A. A., Ünlü, Ö., Erdoğan, N., & Ünal, N. (2007). Anaokulu ve anasınıfı öğretmenlerinin bilgisayara yönelik tutumlarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 1-8.
- Arı, M., & Bayhan, P. (1999). *Okul öncesi dönemde bilgisayar destekli eğitim*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- Arnas, Y. A. (2005). Okul öncesi dönemde bilgisayar destekli eğitim. *Eurasian Journal of Educational Research*, 36-47.

- Ar-Zafer, K. (2016). *Ortaöğretim öğretmenlerinin derslerinde bilişim teknolojilerini kullanma ile ilgili görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Balkı, E. (2008). *Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin algıları ve uygulamaları:özel konya esentepe ilköğretim okulu örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Can-Yaşar, M., İnal, G., Uyanık, Ö., & Kandır, A. (2012). Using technology in pre-school education. *US-China Education Review A*(4), 375-383.
- Çakaloz, B. (2008). *Lojistik yönetimde simülasyon temelli eğitim yaklaşımları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Çiçekli, M. (2014). *Ortaokul branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma düzeyi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Darıca, N. (2004). *Okul öncesi eğitimcileri için etkinlik dünyası*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Demir, O. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumları ve bunun öğretime etkisi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*(4), 466-479.
- Demiraslan, Y., & Usluel, Y. K. (2005). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenme öğretmen sürecine entegrasyonunda öğretmenlerin durumu. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(3), 109-113.
- Doğan, B., & Tatık, R. Ş. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*(27), 521-539.
- Ekici, F. (2008). *Akıllı tahta kullanımının ilköğretim öğrencilerinin matematik başarılarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Erdoğan, N. I. (2014). Erken çocuklukta sınıfta teknoloji kullanımı. P. Bayhan içinde, *Okul öncesi eğitimi ve teknoloji*. Ankara: Hedef CS.
- Ergin, İ., Akseki, B., & Deniz, E. (2012). İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim ihtiyaçları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 55-66.
- Esgin, A. (2001). Sanal Dünya, Aile ve Çocuk. *1.Ulusal Aile Hizmetleri Sempozyumu*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi 9-11 Mayıs 2001, 379-387.
- Gök, A. (2010). *Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumları ve bunun öğrenci ilgi ve dikkat düzeyine ilişkin görüşler*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Görmez, D. (2012). *İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin bilişim teknolojilerini öğrenme-öğretme süreçlerine entegrasyon durumları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İzmir: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Güleş, F., Kuzu, Ö. H., & Polat, T. (2013). Teacher opinions about computer usage and education in preschool education. *Procedia-Social and Behavioral Science*, 103, 880-889.
- Gündoğdu, A. (2008). Sivil anayasa talebimiz ve eğitim anlayışı. *Eğitime Bakış*, 1-2.
- Haktanır, G., Turaşlı, N. K., Doğan, Ö., Dağlıoğlu, E., Şen, S., Güleç, H. Ç., Deretarla Gül, E., Alat, Z., Dereobalı, N., Aslan, Ü., Acer, D., Güler, T. (2009). *Okul öncesi eğitime giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Halmatov, M., Akçay, N. O., & Ekin, S. (2017). Teknolojik araçların sınıfta kullanımına ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri. *Turkish Studies*, 12(11), 95-108.
- Haugland, S. W. (1999). What role should technology play in young children's learning? part 1. *Young Children*, 54(6), 26-31.

- Hızal, A. (1992). İlköğretim uygulamalarında eğitim teknolojisinden yararlanma olanakları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(8), 81-87.
- İliş, B. E. (2006). *Erken çocukluk eğitiminde bilgisayar kullanımına yönelik bilgisayar ve anaokulu öğretmenleri ile 6 yaş grubu çocuklarının görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İşman, A. (2015). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kacar, A. Ö. (2006, Ekim). *Okul öncesi eğitimde bilgisayar destekli eğitimin rolü*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kaçan, M. O., & Kimzan, İ. (2017). Öğretmenlerin okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*(12), 203-215.
- Karadeniz, M. H. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin matematik eğitiminde teknolojiden yararlanma durumlarının belirlenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 119-144.
- Kartal, G., & Güven, D. (2006). Okul öncesi eğitimde bilgisayarın yeri ve rolü. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 23(1), 19-34.
- Kaya, A. (2014). Öğretimin parçası olarak teknoloji kullanımı. T. Dilci içinde, *Öğretim ilke ve yöntemleri* (s. 223-244). İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.
- Kiper, A. (2008). *İlköğretim öğretmenlerinin bilgi teknolojilerini derslerde kullanım durumları ve bilgi teknolojilerin ile ilgili almış oldukları hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşleri (Sakarya ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kır, H. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bilişim teknolojileri eğitiminin sorunlarına yaklaşımları (İstanbul ili örneği)*.

Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Koç, A. A., Taylan, E. E., & Bekman, S. (2002). *Türkiye'de okul öncesi eğitimi; hizmete duyulan ihtiyaçların saptanması ve çocuğun dil yetisi düzeyinin değerlendirilmesi araştırma raporu*. İstanbul: AÇEV.

Koç, K. (2014). Okul öncesinde sınıflarda teknoloji kullanımı: öğretmen tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(3), 807-819.

Kol, S. (2012a). *Bilgisayar destekli öğretimin (BDÖ) altı yaş çocuklarına zaman ve mekan kavramlarını kazandırmaya etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kol, S. (2012b). Okul öncesi eğitimde teknolojik araç-gereç kullanımına yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 543-554.

Kök, M. (2009). Okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel, psikolojik, sosyal ve eğitsel ortam özellikleri. G. Haktanır (Ed.) içinde, *Okul öncesi eğitime giriş* (s. 260-266). Ankara: Anı Yayıncılık.

Köksalan, B. (2010). Okul öncesi eğitimin tarihsel gelişimi. S. Tümkaya, & F. Gülaçtı içinde, *Erken çocukluk eğitimi* (s. 71-77). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kuzgun, H., & Özdiñç, F. (2017). Okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(Özel Sayı 2), 83-102.

MEB. (1993). *Okul öncesi komisyon raporu*. Ankara: MEB.

MEB. (2013). Okul öncesi eğitim programı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.

MEB. (2014). *Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği*. Mart 28, 2019 tarihinde mevzuat.meb.gov.tr: <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1703.pdf> adresinden alındı

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). *Etkileşimli Tahta*. 24 Mayıs 2019 tarihinde <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/etahta.html> adresinden alınmıştır.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Önal, N. (2014). *Ortaokul matematik öğretmenlerinin bilişim teknolojileri yeterliliklerine ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztürk, İ. H. (2012). *Tarih öğretiminde bilgi ve iletişim teknolojileri*. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Parikh, M., & Shillady, A. (2012). Technology and young children: New tools and strategies for teachers and learners. *YC Young Children*, 67(3), 10-13.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-6.
- Sak, R., Feyza Tantekin Erden, İ. T., & Esmeray, H. (2016). Early childhood teachers and computers: Beliefs and self-reported practices. *Journal of Education and Future*, 0(10), 19-33.
- Sayan, H. (2016). Okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı. *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*, 5(13), 67-83.
- Sekizinci Kalkınma Planı (2000). 15 Mart 2019 tarihinde <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Sekizinci-Be%20Y-Y%20B11l%20B1k-Kalk%20Plan%202001-2005.pdf> adresinden alınmıştır.
- Onuncu Kalkınma Planı (2013). 15 Mart 2019 tarihinde <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Onuncu-Kalk%20Plan%202014-2018.pdf> adresinden alınmıştır.
- Simsar, A., & Kadim, M. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumları ve bunun öğretime etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 127-146.

- Şahin, T. Y., & Yıldırım, S. (1999). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şen, S. (2009). Okul öncesi dönem çocukların temel özellikleri ve gereksinimleri. G. Haktanır (Ed.) içinde, *Okul öncesi eğitime giriş* (s. 81-133). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şimşek, N. (2009). *Örneklerle öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Çanakkale: Çanakkale Kitaplığı Akademi.
- Şimşek, N., & Çınar, Y. (2008). *Okul öncesi dönemde fen ve teknoloji öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Turaç, B. T. (2011). *Bilişim teknolojileri kullanımı ile verimlilik arasındaki ilişki: Kayseri sosyal güvenlik il müdürlüğünde bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Turaşlı, N. K. (2009). Okul öncesi eğitimin tanımı kapsamı ve önemi. G. Haktanır (Ed.) içinde, *Okul öncesi eğitime giriş* (s. 1-24). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tümkiye, S., & Gülaçtı, F. (2010). *Erken çocukluk eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- UNESCO. (2002). Information and communication technology in teacher education, a planning guide. Paris: UNESCO YAYINLARI.
- Vizyon 2023 Teknoloji Öngörü Projesi (2005). *Eğitim ve insan kaynakları sonuç raporu ve strateji belgesi*. 19 Mart 2019 tarihinde https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/eik/EIK_Sonuc_Raporu_ve_Strat_Belg.pdf adresinden alınmıştır.
- Wainwright, D. K., & Linebarger, D. L. (2006). Literature review part 1: Television can teach: Elements of effective educational television. *Children's Media Lab. University of Pennsylvania*.
- Yaprak, M. (2009). *İlköğretim okullarında çalışan bilişim teknolojileri öğretmenlerinin dersin öğretiminde karşılaştıkları sorunlar (Şanlıurfa ili örneği)*.

Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, H., & Seferoğlu, S. S. (2013). Sayısal uçurumun önlenmesinde eğitimin işlevi ve bilişim teknolojileri öğretmenlerinin bu süreçteki rolü. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research (MAJER)*(3), 70-79.

EKLER

EK 1. GÖRÜŞME FORMU

1. Sınıfınızda BT kullanmak dediğimizde aklınıza neler geliyor?
2. BT kullanmada öğretmen için gerekli olan yeterlilikler açısından kendinizi hangi düzeyde görüyorsunuz?
3. Daha önce BT ile ilgili hizmet içi eğitim, kurs ya da seminer aldınız mı?
4. BT kullanmak için öğretmenlere eğitim verilmeli mi? Ne kadar sıklıkla verilmeli?
5. BT kullanımında öğretmenin amacı nedir?
6. Okul öncesi eğitimde BT kullanmanın öğretmen açısından avantajları nelerdir?
7. Okul öncesi eğitimde BT kullanmanın öğretmen açısından dezavantajları nelerdir?
8. Okul öncesi eğitimde BT kullanmanın öğrenci açısından avantajları nelerdir?
9. Okul öncesi eğitimde BT kullanmanın öğrenci açısından dezavantajları nelerdir?
10. Okul öncesi eğitimde BT'ni hangi etkinliklerde kullanıyorsunuz ve nelere dikkat ediyorsunuz?
11. Okul öncesi eğitimde BT kullanırken sorun yaşıyor musunuz? Bu sorunlar nelerdir?

EK 2. İZİN BELGESİ

T.C.
AKSARAY VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 85705372-44-E.19980725
Konu : Anket İzni

23/10/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 15.10.2018 tarih ve 2017/25 Nolu Genelgesi.

b) Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 16.03.2018 tarihli ve 14065294-044-E.20059sayılı yazısı.

İlgi (b) yazıda belirtildiği üzere ; Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Semih AKKAYA; Doç.Dr.Mustafa GÜÇLÜ danışmanlığında hazırlamakta olduğu "**Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşleri (Aksaray Örneği)**" adlı tez çalışması ile ilgili anket uygulamasını ekli listedeki okullarda görev yapan öğretmenler üzerinde yapmak istemektedir.

Konu ile ilgili belgelerin ve anket sorularının incelenmesi neticesinde; Başvurunun Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu ilgi (a) da kayıtlı Genelgede belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapıldığı anlaşılmış olup;

Semih AKKAYA'nın; Doç.Dr.Mustafa GÜÇLÜ danışmanlığında hazırlamakta olduğu "**Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşleri (Aksaray Örneği)**" adlı tez çalışması ile ilgili anket uygulamasını ekli listedeki okullarda görev yapan öğretmenler üzerinde yapma isteği; çalışmanın gönüllülük esasına dayandığı gözönünde bulundurularak: ilgi (a) Genelge esasları dahilinde; eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmamak, sorumluluk kurum müdürlerinde olmak, rapor sonuçlarının basılı ve dijital ortamda birer örneğini İl Millî Eğitim Müdürlüğü müze vermek ve uygulamanın 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içerisinde tamamlanması, tamamlanamadığı takdirde yeniden onay alınması koşuluyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınıza arz ederim.

Hacı Ömer KARTAL
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
23/10/2018
Hakkı LOĞOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Semih AKKAYA
Uyruğu: Türkiye (T.C)
Doğum Tarihi ve Yeri: 13.06.1990 - AKSARAY
Medeni Durum: Evli
e-mail: semihakkaya7@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Çukurova Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği, Adana	2014
Lise	Anadolu Öğretmen Lisesi(Abdülhamit Han Fen Lisesi), Aksaray	2008

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
2017-Halen	Uzunkaya İlkokulu, Güzelyurt/Aksaray	Okul Öncesi Öğretmeni
2014-2017	Çakıllı İlkokulu, Kurtalan/Siirt	Okul Öncesi Öğretmeni
2014-2014	Altıneller Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	Okul Öncesi Öğretmeni

YABANCI DİL

İngilizce